

# EUROOPAN PARLAMENTTI

1999



2004

---

*Istuntoasiakirja*

LOPULLINEN  
**A5-0111/2004**

25. helmikuuta 2004

## MIETINTÖ

Euroopan komission kattavasta seurantakertomuksesta Tšekin, Viron, Kyproksen, Latvian, Liettuan, Unkarin, Maltaan, Puolan, Slovenian ja Slovakian valmiudesta liittyä Euroopan unioniin  
(KOM(2003) 675 – C5-0532/2003 – 2003/2201(INI))

Ulkoasioiden, ihmisoikeuksien sekä yhteisen turvallisuuden ja puolustuspolitiikan valiokunta

Päiesittelijä: Elmar Brok

Muut esittelijät: Jürgen Schröder, Michael Gahler, Jacques F. Poos, Elisabeth Schroedter, Ioannis Souladakis, Luís Queiró, Ursula Stenzel, Jas Gawronski, Demetrio Volcic ja Jan Marinus Wiersma



## SISÄLTÖ

	<b>Sivu</b>
ASIAN KÄSITTELY .....	4
EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS .....	5
KANSALAISVAPAUKSIEN JA -OIKEUKSIEN SEKÄ OIKEUS- JA SISÄASIOIDEN VALIOKUNNAN LAUSUNTO .....	28
OIKEUDELLISTEN JA SISÄMARKKINA-ASIOIDEN VALIOKUNNAN LAUSUNTO	.32
TYÖLLISYYS- JA SOSIAALIVALIOKUNNAN LAUSUNTO.....	35
MAATALOUDEN JA MAASEUDUN KEHITTÄMISEN VALIOKUNNAN LAUSUNTO .....	40
ALUEPOLITIikka-, LIIKENNE- JA MATKAILUVALIOKUNNAN LAUSUNTO.....	49
NAISTEN OIKEUKSIEN JA TASA-ARVOASIOIDEN VALIOKUNNAN LAUSUNTO ..	52

## ASIAN KÄSITTELY

Komissio välitti 5. marraskuuta 2003 päivätyllä kirjeellä Euroopan parlamentille kattavan seurantakertomuksensa Tšekin, Viron, Kyproksen, Latvian, Liettuan, Unkarin, Maltan, Puolan, Slovenian ja Slovakian valmiudesta liittyä Euroopan unioniin (KOM(2003) 675), joka toimitettiin tiedoksi ulkoasioiden, ihmisoikeuksien sekä yhteisen turvallisuuden ja puolustuspolitiikan valiokunnalle.

Parlamentin puhemies ilmoitti istunnossa 28. tammikuuta 2004, että ulkoasioiden, ihmisoikeuksien sekä yhteisen turvallisuuden ja puolustuspolitiikan valiokunnalle oli annettu lupa laatia työjärjestyksen 47 artiklan 1 kohdan mukaisesti valiokunta-aloitteinen mietintö tästä asiasta ja että kaikilta valiokunnilta, joita asia koskee, oli pyydetty lausuntoa.

Ulkoasioiden, ihmisoikeuksien sekä yhteisen turvallisuuden ja puolustuspolitiikan valiokunta oli nimittänyt kokouksessaan 7. lokakuuta 2003 pääesittelijäksi Elmar Brokin ja muiksi esittelijöiksi Jürgen Schröderin, Michael Gahlerin, Jacques F. Poosin, Elisabeth Schroedterin, Ioannis Souladakis, Luís Queirón, Ursula Stenzelin, Jas Gawronskin, Demetrio Volcicin ja Jan Marinus Wiersman.

Valiokunta käsittelee mietintöluonnosta kokouksissaan 21. tammikuuta 2004 ja 18.–19. helmikuuta 2004.

Viimeksi mainitussa kokouksessa valiokunta hyväksyi päätöslauselmaesityksen äänin 30 puolesta ja 3 tyhjää.

Äänestyksessä olivat läsnä seuraavat jäsenet: Elmar Brok (puheenjohtaja ja esittelijä), Baroness Nicholson of Winterbourne (varapuheenjohtaja), Geoffrey Van Orden (varapuheenjohtaja), Christos Zacharakis (varapuheenjohtaja), Ole Andreasen, Per-Arne Arvidsson, Bastiaan Belder, Gérard Caudron (Sami Nairin puolesta), John Walls Cushman, Véronique De Keyser, Gianfranco Dell'Alba (Francesco Enrico Speronin puolesta työjärjestyksen 153 artiklan 2 kohdan mukaisesti), Rosa M. Díez González, Andrew Nicholas Duff (Bob van den Bosin puolesta), Hélène Flautre (Joost Lagendijkin puolesta), Alfred Gomolka, Giorgos Katiforis (Alexandros Baltasin puolesta), Minerva Melpomeni Malliori (Pasqualina Napoletano puolesta työjärjestyksen 153 artiklan 2 kohdan mukaisesti), Cecilia Malmström, Emilio Menéndez del Valle, Raimon Obiols i Germà, Arie M. Oostlander, Jacques F. Poos, Jannis Sakellariou, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Jürgen Schröder, Elisabeth Schroedter, Ioannis Souladakis, The Earl of Stockton (Jas Gawronskin puolesta), Charles Tannock, Paavo Väyrynen, Demetrio Volcic, Karl von Wogau, Peder Wachtmeister (Michael Gahlerin puolesta työjärjestyksen 153 artiklan 2 kohdan mukaisesti) ja Jan Marinus Wiersma.

Kansalaisvapauksien ja -oikeuksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan, oikeudellisten ja sisämarkkina-asioiden valiokunnan, maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunnan, aluepolitiikka-, liikenne- ja matkailuvaliokunnan sekä naisten oikeuksien ja tasa-arvoasioiden valiokunnan lausunnot ovat tämän mietinnön liitteenä. Budjettivaliokunta päätti 19. joulukuuta 2003 ja ympäristöasioiden, kansanterveyden ja kuluttajapolitiikan valiokunta päätti 27. marraskuuta 2003 olla antamatta lausuntoa.

Mietintö jätettiin käsiteltäväksi 25. helmikuuta 2004.

## EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

**komission kattavasta seurantakertomuksesta Tšekin, Viron, Kyproksen, Latvian, Liettuan, Unkarin, Maltan, Puolan, Slovenian ja Slovakian valmiudesta liittyä Euroopan unioniin  
(KOM(2003) 675 – C5-0532/2003 – 2003/2201(INI))**

*Euroopan parlamentti, joka*

- ottaa huomioon Tšekin tasavallan, Viron tasavallan, Kyproksen tasavallan, Latvian tasavallan, Liettuan tasavallan, Unkarin tasavallan, Maltan tasavallan, Puolan tasavallan, Slovenian tasavallan ja Slovakian tasavallan hakemukset liittyä Euroopan unioniin,
  - ottaa huomioon komission kattavan seurantakertomuksen Tšekin, Viron, Kyproksen, Latvian, Liettuan, Unkarin, Maltan, Puolan, Slovenian ja Slovakian valmiudesta liittyä Euroopan unioniin (KOM(2003) 675 – C5-0532/2003)<sup>1</sup>,
  - ottaa huomioon kaikki aikaisemmat laajentumisprosessin käynnistymisestä lähtien antamansa päätöslauselmat ja mietinnöt ja komission määräaikauskertomukset,
  - ottaa huomioon työjärjestyksen 47 artiklan 1 kohdan,
  - ottaa huomioon ulkoasioiden, ihmisoikeuksien sekä yhteisen turvallisuuden ja puolustuspolitiikan valiokunnan mietinnön ja kansalaisvapauksien ja -oikeuksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan, oikeudellisten ja sisämarkkina-asioiden valiokunnan, työllisyys- ja sosiaalivaliokunnan, maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunnan, aluepolitiikka-, liikenne- ja matkailuvaliokunnan sekä naisten oikeuksien ja tasa-arvoasioiden valiokunnan lausunnot (A5-0111/2004),
- A. katsoo, että Keski- ja Itä-Euroopan ehdokasmaiden muutosprosessin aikana saavuttamaa edistystä on jatkettava, jotta maat hyötyvät liittymisestä Euroopan unioniin,
- B. ottaa huomioon, että uusien jäsenvaltioiden parlamenttien edustajat ovat olleet aktiivisina tarkkailijoina Euroopan parlamentissa 1. toukokuuta 2003 lähtien,
- C. katsoo, että uudet jäsenvaltiot ovat jo osallistuneet täysimääräisesti Euroopan tulevaisuutta käsittelevän valmistelukunnan toimintaan ja osallistuvat hallitusten väliseen konferenssiin,

### **Kymmenen liittyvää valtiota**

1. pitää myönteisenä liittymissopimuksen allekirjoittamista ja kymmenen uuden jäsenvaltion liittymistä 1. toukokuuta 2004; kehottaa niiden nykyisten ja tulevien jäsenvaltioiden, joita asia koskee, parlamentteja ratifioimaan liittymissopimukset mahdollisimman pian;
2. pitää myönteisenä joissakin tapauksissa esiintynyttä liittymisen valtavaa kansansuosiota, joka käy ilmi uusien jäsenvaltioiden kansanäänestysten tuloksista;

---

<sup>1</sup> Ei vielä julkaistu EUVL:ssä.

3. korostaa, että pyrkimyksellä laatia sopimus perustuslaista yritettiin ja yritetään luoda puitteet, joilla varmistetaan laajentuneen unionin tehokas toiminta ja autetaan mahdollisesti vakauttamaan rauhaa ja demokratiaa; on huolestunut Brysselin huippukokouksen epäonnistumisesta ja kehottaa nykyisiä ja tulevia jäsenvaltioita tukemaan perustuslaillisen sopimuksen hyväksymistä Eurooppa-valmistelukunnan tekstin pohjalta 1. toukokuuta 2004 mennessä;
4. vaatii, että 25 jäsenvaltion unionin on pyrittävä puhumaan maailmanpolitiikassa yhdellä äänellä maailmanlaajuisten haasteiden yhteydessä;
5. vetoaa uusiin ja vanhoihin jäsenvaltioihin, että ne käyttävät laajentumista tilaisuutena lisätä yhteisvastuullisuuden tunnetta suunniteltaessa nykyistä ja tulevaisuuden unionia, jossa yhteisten etujen olisi aina oltava yksittäisten jäsenvaltioiden kansallisten etujen edellä;
6. panee merkille, että mahdollisuus liittyä Euroopan unioniin sekä siihen liittyvä tarve noudattaa poliittisia ja taloudellisia vaatimuksia on ollut voimakas muutostekijä kaikissa valtioissa, joiden on määrä liittyä toukokuussa 2004, ja se on saanut poliittiset ja taloudelliset toimijat toteuttamaan mittavia uudistuksia; vetoaa tuleviin jäsenvaltioihin, että ne eivät liittymisen jälkeen lievennä pyrkimyksiään saavuttaa täydellisesti eurooppalaisia normeja erityisen arkaluonteisilla aloilla (esim. romaniväestö);
7. luottaa tulevien jäsenvaltioiden haluun ja kykyyn täyttää tekemänsä sitoumukset ja korjata komission seurantakertomuksissaan yksilöimät jäljellä olevat puutteet; myöntää, että komissio on osoittanut vakavia puutteita vain kolmella prosentilla lainsäädäntöprosesseista ja kaikilla muilla aloilla uudet jäsenvaltiot ovat panneet yhteisön säännösten asianmukaisesti täytäntöön liittymishetkeen mennessä; toteaa kuitenkin, että yhteisön säännösten täytäntöönpanon ja noudattamisen välillä on edelleen suuria eroja tärkeillä aloilla;
8. on huolissaan siitä, että tietyillä uusilla jäsenvaltioilla on ollut suuria ongelmia Sapard-ohjelmaan sisältyvien toimien täytäntöönpanossa, minkä vuoksi tukien maksaminen on myöhästynyt ja minkä vuoksi joissakin tapauksissa maksaminen on hallinnollisten puutteiden vuoksi aloitettu vasta vuonna 2003; katsoo, että siirtymävaiheessa on mahdollistettava käyttämättömien varojen käyttäminen maaseudun kehittämiseen seuraavan vuoden talousarviossa;
9. toivoo, että uusien jäsenvaltioiden osallistuminen uuteen maatalouspolitiikkaan varmistaa maaseutualueiden myönteisen kehittämisen, joka edistää hyvinvointia ja elämisen laatua maaseudulla; kehottaa komissiota toteuttamaan aloitteita, joiden myötä voidaan estää maaseudulta pois muuttamisen ja työttömyyden lisääntymisen kaltaiset yhteiskunnalliset häiriötekijät; korostaa osittain omavaraisten tilojen merkitystä sekä näiden tilojen tuen tarvetta;
10. luottaa, että perustamissopimusten valvojana komissio pitää yllä painetta, että vanhat ja uudet jäsenvaltiot mukautuvat EU:n lainsäädäntöön myös liittymisen jälkeen; korostaa, että yhteisiin arvoihin ja perusoikeuskirjassa määriteltyihin oikeuksiin perustuvassa Euroopan unionissa perus- ja kansalaisvapauksien kunnioittaminen on yleisen edun mukaista;

11. kehottaa suojelemaan ehdokasvaltioiden ainutlaatuista luonnonperintöä panemalla täydellisesti ja hyvissä ajoin täytäntöön EU:n ympäristölainsäädännön ja sisällyttämällä ympäristökysymykset kaikkiin EU:n alakohtaisiin toimintalinjoihin; toistaa, että EU:n varojen käytön infrastruktuurin kehittämiseen ehdokasvaltioissa on oltava yhteensopivaa EU:n ympäristölainsäädännön kanssa;
12. korostaa, että on tärkeää noudattaa voimassa olevaa ympäristölainsäädäntöä, erityisesti ehdotettujen Euroopan laajuisten liikenneverkkojen ympäristövaikutusten arviointia;
13. on komission kanssa samaa mieltä siitä, että julkisiin hankintoihin, valtiontukiin ja ympäristönsuojeluun liittyvän yhteisön säännösten siirtäminen osaksi kansallista lainsäädäntöä on perusedellytys rakennerahastojen varojen saamiselle, ja toteaa, että ehdokasvaltioiden on toteutettava strateginen ympäristövaikutusten arviointi ohjelma-asiakirjaa varten ja taattava yhteensopivuus Natura 2000 -ohjelman kanssa;
14. panee merkille, että nykyisissä EU-maissa kuluttajat ovat erityisen huolestuneita yhteismarkkinoille tulevista uusista jäsenvaltioista peräisin olevan ruoan turvallisuudesta, ja kiinnittää huomiota eläinlääketieteellisessä valvonnassa yhä vallitseviin puutteisiin joissakin maissa; kiinnittää huomiota komission velvollisuuteen ryhtyä toimiin tietyltä alueelta tai tietyistä jäsenvaltiosta peräisin olevien elintarvikkeiden myynnin tai viennin keskeyttämiseksi, mikäli elintarviketurvallisuus vaarantuisi;
15. pyytää sellaisia jäsenvaltioita, jotka ottavat käyttöön liikkumisvapautta koskevia tilapäisiä järjestelyitä, tutkimaan tarkkaan todellisia laajentumisesta johtuvia muuttovirtoja ja kumoamaan mahdollisimman pian nämä vapaata liikkumista koskevat esteet;
16. toistaa, että on mahdollista soveltaa nykyisiä turvatoimia sekä uusia liittymissopimuksessa olevia lausekkeitä, joilla on määrä varmistaa sisämarkkinoiden toiminta ja suojella Euroopan unionin kansalaisia, ja korostaa, että "turvalausekkeitä" olisi pidettävä välineinä, joilla rajoitetaan sisämarkkinoiden mahdollista hajoamisriskiä, eikä tulevia jäseniä koskevana epäluottamuksen osoituksena; toistaa pyyntönsä päästä täysin mukaan menettelyyn, jonka mukaisesti sovelletaan "turvalausekkeitä", joita olisi sovellettava neuvostossa tehdyn määränemmistö päätöksen perusteella ja joilla olisi oltava Euroopan parlamentin hyväksyntä;
17. muistuttaa, että asianmukaisella hallinnolla voidaan tukea yhteisön säännösten sujuvaa täytäntöönpanoa ja että tehokas ja riippumaton oikeuslaitos on edellytys sille, että liittymisestä EU:hun saadaan täysi hyöty; korostaa, että hyvät ja toimivat järjestelmät ovat tärkeitä EU:n tukien saamisen varmistamiseksi; huomauttaa, että jotkut valtiot eivät ole vielä toteuttaneet kaikkia tarvittavia toimia;
18. pitää valitettavana sitä, että suuria ratkaisemattomia ongelmia on edelleen olemassa; on sen vuoksi huolissaan siitä, että useissa maissa keskushallinto ja muut hallinnon tasot eivät edelleenkään pysty varmistamaan EU-oikeuden asianmukaista täytäntöönpanoa, maataloustuen maksaminen mukaan lukien; katsoo, että tässä yhteydessä julkisessa hallinnossa laajalle levinnyt korruptio antaa syyn erityisen vakavaan huoleen;

19. on huolestunut useimpien ehdokasvaltioiden saavuttamasta vähäisestä edistymisestä eläinlääkintälainsäädännön alalla, erityisesti BSE:n riskin ehkäisemisen ja eläinten osien käsittelyn suhteen; katsoo, että pikainen edistyminen on tarpeen elintarvikkeiden turvallisuuden alalla; kehottaa komissiota soveltamaan uusissa ja vanhoissa jäsenvaltioissa samanlaista joustavuutta suoran ja paikallisen markkinoinnin ja perinteisen ruoanjalostuksen hygieniasääntöihin, erottamaan toisistaan kansanterveyden parantamiseksi asetettavat hygieniavaatimukset ja teollisen ruoanjalostuksen infrastruktuuriin liittyvät vaatimukset sekä ottamaan huomioon paikalliset ja alueelliset markkinat, työllisyyden ja tuottajien ja kuluttajien ensisijaiset mieltymykset kullakin alueella;
20. kehottaa uusia jäsenvaltioita ottamaan enenevässä määrin kansalaisyhteiskunnan mukaan poliittiseen sekä sosiaaliseen ja taloudelliseen elämään, koska se on tärkeä tekijä kypsän demokratian saavuttamisessa;
21. panee merkille, että vaikka taloudelliset saavutukset ovat vaikuttavia, joissakin uusissa jäsenvaltioissa työttömyys, epätasa-arvo ja sosiaalinen syrjäytyminen ovat lisääntyneet huomattavasti; korostaa, että näihin kysymyksiin on kiinnitettävä edelleen huomiota ja että tilanne paranee vähitellen kestävien sosiaali- ja talouspolitiikkaan, koulutukseen ja terveydenhuoltoon tehtävien investointien avulla;
22. korostaa nykyisen säännösten tämänhetkisen täytäntöönpanon valvomista koskevien tehokkaiden järjestelmien merkitystä erityisesti työmarkkinoiden ja työturvallisuuden alalla; tukee työmarkkinaosapuolten roolia luotaessa tehokas täytäntöönpano tässä suhteessa;
23. pyytää uusia jäsenvaltioita käsittelemään niiden työmarkkinoiden kasvavaa segmentoitumista, mistä on osoituksena ammattitaitoisen työvoiman puute ja kysynnän ja tarjonnan välinen epäsuhta sekä kasvavat epäsuhta työmarkkinoiden kehityksessä ammattitaitoisten ja ammattitaidottomien välillä;
24. pyytää tekemään lisää investointeja, joilla parannetaan laatua ja sitä, että ammatillinen peruskoulutus- ja valmennusjärjestelmät vastaavat paremmin yritysten ja yksilöiden tarpeita; pyytää saattamaan elinikäisen oppimisen mahdollisuudet kaikkien käytettäviksi erityisesti edistämällä osallistumista koulutukseen työpaikoilla ja hyödyntämällä kohdennettuja tukitoimia, joilla pyritään vahvistamaan työllistettävyyttä niissä haavoittuvissa ryhmissä, joiden vaarana on joutua syrjäytetyiksi työmarkkinoilta;
25. kehottaa uusia jäsenvaltioita suhtautumaan Euroopan laajuisen infrastruktuurin (liikenne, energia jne.) kehittämiseen siten, ettei tavoitteena ole ainoastaan niiden oman kehityksen edistäminen, vaan myös yleiseurooppalaisen koheesion tukeminen;
26. vahvistaa, että uusissa ja vanhoissa jäsenvaltioissa tarvitaan lisäponnisteluja, joilla voidaan varmistaa, että kaikki yksilöt hyötyvät EU-jäsenyyden eri ulottuvuuksista; kehottaa uusia jäsenvaltioita puuttumaan kiireesti kasvaviin alueellisiin eroihin alueillaan;
27. kannustaa uusien jäsenvaltioiden kansalaisia osallistumaan aktiivisesti tuleviin Euroopan parlamentin vaaleihin, jotka ovat ensimmäiset yhteiset vaalit vasta laajentuneen unionin historiassa; kehottaa uusien jäsenvaltioiden viranomaisia kehittämään oikeudelliset



puitteet, jotka ovat yhdenmukaisia Euroopan unionin sääntöjen kanssa ja joilla varmistetaan kaikille kansalaisille yhtäläiset oikeudet osallistua näihin vaaleihin; kehottaa Euroopan unionin toimielimiä ja uusien jäsenvaltioiden viranomaisia varmistamaan, että kansalaisille tiedotetaan ja heihin pidetään yhteyttä riittävästi ja asianmukaisesti, jotta EU:n demokraattista legitimiyyttä parannetaan; kehottaa uusien jäsenvaltioiden viranomaisia käyttämään tätä tilaisuutta hyväkseen ja käynnistämään julkisen keskustelun siitä, millainen laajentunut unioni on tulevaisuudessa, ja sen uusien jäsenten roolista;

28. tukee kaikkien valtioiden, joita asia koskee, hallituksia niiden jatkaessa pitkäkestoista ja intensiivistä politiikkaa, jolla puututaan vähemmistöjen (erityisesti romanivähemmistö sekä Latvian ja Viron venäläiset) ongelmiin ja pyritään sosiaaliseen osallisuuteen;
29. vaatii kaikkia uusia jäsenvaltioita huolehtimaan siitä, että EU:n syrjinnän kieltoa koskeva säännöstö siirretään täydellisesti osaksi kansallista lainsäädäntöä ja pannaan täytäntöön, mukaan lukien vammaisten henkilöiden tarpeiden huomioon ottamista koskevien säännösten siirtäminen osaksi kansallista lainsäädäntöä yhdenvertaista kohtelua koskevan direktiivin 2000/78/EY mukaisesti; pyytää varmistamaan, että esimerkiksi homoseksuaalien vastainen syrjivä lainsäädäntö kumotaan;
30. rohkaisee liittyviä maita jatkamaan sosiaaliturvan alalla ponnisteluitaan siten, että otetaan erityisesti huomioon epätyypilliset työntekijät ja erilaiset tavat syrjiä naisia ja edistää heidän sosiaalista syrjäytyneisyyttään etenkin, jos he ovat siirtolaisia, kuuluvat etniseen vähemmistöön, tulevat maaseudulta tai kaukaisilta alueilta tai ovat yksinhuoltajia;
31. tukee uusia jäsenvaltioita niiden pyrkimyksissä torjua korruptiota ja muistuttaa niitä kaikkia, että korruptio riistää yhteiskunnilta usein vähäisten ja aina rajallisten julkisten resurssien tehokkaan jakamisen tuomia etuja ja heikentää luottamusta julkiseen hallintoon;
32. pyytää tilintarkastustuomioistuinta tutkimaan asiaa perusteellisesti ja esittämään talousarvion valvontavaliokunnalle raportin yhteisön talousarvion kolmesta lähteestä tulevien omien varojen laskenta-, siirto- ja valvontajärjestelmien perustamisesta uusissa jäsenvaltioissa;
33. katsoo, että on edelleen syytä parantaa laajentuneen unionin ulkorajojen turvallisuutta torjumalla tehokkaasti laitonta kauppaa ja järjestäytyneitä rikollisuutta sekä valmistautua Schengenin normien nopeaan täytäntöönpanoon, joka on vapaan liikkuvuuden edellytys;
34. korostaa, että on tärkeää laatia kattava EU:n laajempaa Eurooppaa ja naapuruuutta koskeva strategia niitä maita varten, jotka jäävät laajentuneen unionin ulkopuolelle, ja luottaa uusiin jäsenvaltioihin, että ne auttavat aktiivisesti rakentamaan siltoja ja pyrkimään molemminpuoliseen ymmärrykseen ja yhteistyöhön; korostaa pohjoisen ulottuvuuden merkitystä pohjoisilla alueilla;
35. toteaa, että Latvian ja Venäjän välisiin suhteisiin liittyy vielä jännitteitä huolimatta monista myönteisistä muutoksista ja että rajasopimusta, joka on normalisoitujen suhteiden olennainen osa, ei ole vielä allekirjoitettu Venäjän kieltäytyttyä; katsoo, että EU:n uusina jäseninä Latvia ja Viro kohtelevat Venäjää keskinäisen yhteisymmärryksen ja hyvien naapuruussuhteiden hengessä mitä tulee rajat ylittävään yhteistyöhön monissa asioissa, mukaan lukien ihmisten väliset kontaktit; vahvistaa, että EU:n ja Venäjän välistä

kumppanuus- ja yhteistyösopimusta on sovellettava poikkeuksetta kaikkiin jäsenvaltioihin, Euroopan unioniin 1. toukokuuta 2004 liittyvät uudet jäsenvaltiot mukaan lukien, ja odottaa, että vaadittavat tekniset mukautukset tehdään siihen mennessä;

36. muistuttaa, että EU:n ja Venäjän välistä kumppanuus- ja yhteistyösopimusta on laajennettava koskemaan kymmentä uutta jäsenvaltiota; kehottaa komissiota jatkamaan neuvotteluja Venäjän kanssa tätä tarkoitusta varten ja tiedottamaan säännöllisesti Euroopan parlamentille kaikesta edistymisestä tällä alalla; ilmaisee huolestuneisuutensa ratkaisemattomista rajaongelmista joidenkin ehdokasvaltioiden ja Venäjän välillä, jotka johtuvat siitä, että Venäjä on kieltäytynyt allekirjoittamasta ja ratifioimasta rajasopimuksia;

### **Tšekki**

37. antaa tunnustusta Tšekin viime vuosien saavutuksille politiikkansa, taloutensa ja yhteiskuntansa muuttamisessa, koska niillä on luotu lopulta valmius liittyä Euroopan unioniin;
38. pitää myönteisenä Tšekin talouden yleistä tilannetta, erityisesti BKT:n todellista kasvua, joka oli 2,0 prosenttia vuonna 2002 ja 2,1 prosenttia vuoden 2003 ensimmäisellä puoliskolla, sekä työttömyyden lievää alenemista siten, että se oli 8,0 prosenttia vuonna 2001 ja 7,6 prosenttia vuoden 2003 ensimmäisellä puoliskolla;
39. tukee hallitusta sen pyrkimyksissä parantaa romaniväestön elinoloja ja torjua sen sosiaalista syrjäytymistä ja syrjintää kaikilla aloilla; korostaa, että näitä pyrkimyksiä on jatkettava monien vuosien ajan; kehottaa hallintoa käyttämään tähän tarkoitukseen kaikki EU:n tarjoamat varat;
40. on huolestunut ihmisillä ja erityisesti lapsilla käytävästä kaupasta Tšekin ja Saksan välisellä rajalla; pyytää Tšekin hallitusta tukemaan ohjelmia, jotka koskevat uhreille annettavaa erityisapua ja suojelutilojen perustamista, ja lisäämään poliisien ja rajavartijoiden koulutusta tietoisuuden lisäämiseksi ihmisillä käytävästä kaupasta; pyytää asianomaisia maita vahvistamaan rajat ylittävää yhteistyötä Interreg-ohjelman mukaisesti siten, että edistetään yleisiä ennalta ehkäiseviä ohjelmia sekä kehitetään edelleen sosiaalisia toimintasuunnitelmia;
41. kehottaa Tšekin parlamenttia ratifioimaan kansainvälisen rikostuomioistuimen Roomassa hyväksytyt perussäännöt, koska ne ovat yhteisiä EU:n oikeuskulttuurille;
42. pitää myönteisenä, että Tšekki on karkeasti katsoen saanut lainsäädäntötyön päätökseen siten, että se voi soveltaa yhteisön säännöstöä liittymispäivästä alkaen; kehottaa Tšekkiä kuitenkin ryhtymään vielä tarvittaviin mukautuksiin joillakin aloilla, joita ovat erityisesti tavaroiden vapaa liikkuvuus, elintarvikkeet ja rahanpesun vastaiset toimet;

43. kehottaa painokkaasti Tšekkiä toteuttamaan viipymättä tarvittavat lainsäädännön mukautukset ammattitutkintojen vastavuoroisen tunnustamisen, terveydenhuollon sekä alue- ja rakennerahastojen varainhoidon valvonnan alalla; on huolissaan siitä, että Tšekin tasavallassa etenkin paikallisten toimijoiden koulutuksen puute näkyy hankkeiden toteutuksen laadussa; panee tyytyväisenä merkille, että julkisia hankintoja koskeva lainmuutos on hyväksytty;
44. on huolestunut komission arviosta, jonka mukaan Tšekki ei pysty soveltamaan täysin maatalousalan standardeja koskevaa yhteisön säännöstöä, ja kehottaa Tšekkiä korjaamaan tilanteen viipymättä, jotta eurooppalaisille kuluttajille ei aiheudu riskejä;
45. toistaa vaatimuksensa siitä, että Euroopan parlamenttia informoidaan täysin 29. marraskuuta 2001 tehdyn Melk-sopimuksen täytäntöönpanosta Temelinin ydinvoimalan osalta;
46. vaatii Tšekin tasavaltaa kesän 2002 tulvasta saadut kokemukset huomioon ottaen tarkastelemaan uudelleen suunnitelmia, jotka koskevat Elben yläjuoksun sulkua; tukee komissiota sen vaatimuksessa, joka koskee tällaisen hankkeen ympäristövaikutusten arviointia ja eri liikennemuodot yhdistävien vaihtoehtojen kehittämistä;

## **Viro**

47. korostaa Viron viranomaisten ponnistelujen määrätietoisuutta ja jatkuvuutta niiden toteuttaessa koko siirtymäkauden ajan liittymisvalmisteluja, jotka on nyt lähes saatettu päätökseen ja jotka antavat Virolle mahdollisuuden liittyä EU:hun 1. toukokuuta 2004; kannattaa komission seurantakertomuksessa esitettyjä suosituksia, jotka koskevat tarvetta korjata pikaisesti jäljellä olevat puutteet erityisesti ammatillisten pätevyysvaatimusten keskinäisen tunnustamisen, työlainsäädännön sekä naisten ja miesten tasa-arvoisen kohtelun aloilla;
48. onnittelee Viroa liittymisestä Euroopan unioniin 14. syyskuuta 2003 järjestetyn kansanäänestyksen hyvistä tuloksista, joista käy ilmi vankka kannatus huolimatta yleisistä huolenaiheista, jotka liittyvät jäsenyyden mahdollisiin haittoihin; katsoo, että Euroopan unioniin suuntautuvan politiikan hyväksyntä on välttämätöntä, jotta voidaan jatkaa ponnisteluja nykyisissä jäsenvaltioissa vallitsevaa elintasoja vastaavan elintason saavuttamiseksi ja talouskehityksen tuomien etujen ulottamiseksi kaikkiin yhteiskunnan sektoreihin;
49. kehottaa Viron viranomaisia jatkamaan kiireesti EU:n lainsäädännön saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä naisten ja miesten tasa-arvoisen kohtelun alalla ja varmistamaan sen tehokas täytäntöönpano tämän tärkeän kysymyksen hoitamiseksi; palauttaa mieliin, että sukupuolten välistä tasa-arvoa olisi tarkasteltava demokraattisena periaatteena poliittisessa, siviili- ja talouselämässä sekä paikallisella, alueellisella että kansallisella tasolla ja kaikkien jäsenvaltioiden on noudatettava sitä osana EU:n perusoikeuskirjaa;
50. onnittelee Viroa talouden hyvästä tilanteesta, jolle on ominaista vakaat korkeat kasvuasteet (BKT:n kasvu 6 prosenttia vuonna 2002), hyvät keskipitkän aikavälin näkymät, paljon suoria ulkomaisia investointeja ja verrattain alhainen inflaatioaste; katsoo, että nykyinen vaihtotaseen alijäämä on huolestuttava, mutta luottaa, että Viron

viranomaiset ratkaisevat tämän ongelman asianmukaisin toimin, esimerkiksi tiukemmalla veropolitiikalla;

51. kannattaa tärkeitä Euroopan laajuisia infrastruktuurihankkeita, kuten Rail Baltica, joilla olisi huomattava vaikutus Viron modernisoinnin jatkumiseen ja jotka helpottaisivat sen integroitumista sisämarkkinoihin; panee merkille komission valmiuden myöntää taloudellista ja teknistä tukea, jolla autetaan Viroa tämän hankkeen toteuttamisessa heti, kun vaadittavat edellytykset täyttyvät;
52. pitää myönteisinä komission samanaikaisesti liittymisprosessin kanssa Eurooppa-sopimuksen yhteydessä toteuttamia toimia kaupan vapauttamiseksi sellaisilla tärkeillä aloilla kuin maatalous- ja kalataloustuotteet sekä jalostetut maataloustuotteet, helpottaakseen Viron integroitumista sisämarkkinoille;
53. kehottaa Viron viranomaisia lujittamaan aluekehityksen poliittisia puitteita ja tukemaan näitä politiikkoja tehokkailla aluetason välineillä voidakseen vähentää alueellisia eroja (kuten Ida–Virun alue); katsoo, että onnistuminen tällä alalla on tärkeää sosiaalisen ja taloudellisen yhteenkuuluvuuden säilyttämiseksi ja kestäväen kehityksen edistämiseksi;
54. panee merkille, että hallituksen ohjelmasta vähemmistöjen integroimiseksi Viron yhteiskuntaan saadaan positiivisia tuloksia; toteaa kuitenkin, että valtiottomien henkilöiden lukumäärä (noin 165 000 henkilöä Viron kansalaisuus- ja maahanmuuttolautakunnan mukaan) on kysymys, joka vaatii Viron viranomaisilta jatkotoimia ja kannustusta sekä valtiottomien henkilöiden kiinnostuksen ja motivaation lisääntymistä;
55. toteaa, että energiasektorilla öljyvarastojen varmuus näyttää olevan turvattu yhteisön säännösten mukaisesti, korostaa öljyliuskealan rakenneuudistuksen yhteydessä tehtyjä ponnisteluja mutta toteaa yleisesti energiamarkkinoiden kilpailukyvyn yhteydessä, että Viron on vielä jatkettava ponnisteluja, joilla varmistetaan sähkö- ja kaasualan vapauttaminen siirtymäkauden järjestelyn mukaisesti, voidakseen panna sähködirektiiviin sisältyvät markkinoiden avaamista koskevat määräykset täytäntöön vuoden 2008 loppuun mennessä;
56. odottaa Viron ottavan merkittävän roolin EU:n politiikan tukijana laajempaa Eurooppa ja naapuruutta koskevan strategian yhteydessä, jotta EU voi hyötyä Viron tietämyksestä ja kokemuksesta suhteista Venäjän, Ukrainan, Moldovan ja Valko-Venäjän kanssa; pitää alueen poliittisen vakauden kannalta tärkeänä, että laajentumisen jälkeen vältetään Euroopan uusi jakautuminen ja alueellista yhteistyötä lujitetaan aidon kumppanuuden hengessä;

### **Kypros**

57. ottaa huomioon, että Ateenassa 16. huhtikuuta 2003 allekirjoitetun liittymissopimuksen mukaan koko Kyproksen saaresta tulee unionin jäsen 1. toukokuuta 2004, mutta yhteisön säännöstöä ei kuitenkaan panna täytäntöön saaren pohjoisosassa ennen kuin poliittinen ratkaisu on löytynyt;

58. toistaa, että Euroopan unionin tavoitteena on varmistaa koko saaren liittyminen; panee tyytyväisenä merkille, että neuvottelut on käynnistetty uudelleen 10. helmikuuta New Yorkissa Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerin alaisuudessa ja että YK:n pääsihteeri on laatinut molemmille osapuolille tiukan aikataulun, jotta päästäisiin lopulliseen ratkaisuun 1. toukokuuta 2004 mennessä;
59. muistuttaa, että YK:n turvallisuusneuvosto totesi heinäkuussa 2003, että Kyproksen turkkilaisväestön johtaja Denktash on vastuussa YK:n johdolla käytyjen neuvottelujen kariutumisesta; ottaa huomioon, että osa turkkilaisista kannattaa Denktashin jyrkkää asennetta mutta osa on ilmoittanut haluavansa hyväksyä Annanin suunnitelman neuvottelujen perustaksi;
60. kehottaa EU:hun liittymisen kynnyksellä olevia kyproksenturkkilaisia osoittamaan vilpittömyytensä (Balladur-aloitteen vaatimusten mukaisesti, joka koskee myös Kyproksen hallitusta) ja kehottaa edelleen kyproksenturkkilaisten johtajaa hyväksymään neuvotteluperustaksi pääsihteeri Kofi Annanin toimittaman Yhdistyneiden Kansakuntien suunnitelman, jotta ennen maan liittymistä Euroopan unioniin löydetään Kyproksen ongelmaan lopullinen ratkaisu, joka edellyttää Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvoston päätöslauselmien mukaisesti sellaisen liittovaltion luomista, joka muodostuu kahdesta osasta ja esiintyy yhtenäisenä kansainvälisessä yhteisössä;
61. korostaa, että suuri osa alkuperäisestä Kyproksen turkkilaisväestöstä ei kannata Denktashin asennetta vaan kannattaa yhdistyneen saaren liittymistä Euroopan unioniin; katsoo 14. joulukuuta 2003 pidetyissä vaaleissa äänestäjien enemmistö kannatti oppositiopuolueita, vaikka niiden voitto ei vaalijärjestelmän vuoksi, ja siksi, että Turkista tulleille uudisasukkaille annettiin pikaisesti kansalaisuus, näy paikkojen enemmistönä; vetoaa Turkkiin, että se käyttäisi tätä tilaisuutta ja pyrkisi koko arvovallallaan mahdollistamaan sopimukseen pääsyn ennen liittymistä;
62. on huolestunut raporteista lehdistön uhkailusta saaren pohjoisosassa ja kehottaa asiasta vastaavia viranomaisia turvaamaan toimittajien fyysisen turvallisuuden ja varmistamaan, että ilmaisunvapauden ja oikeusvaltion periaatteita noudatetaan erityisesti vaalien aikana; sitoutuu tehostamaan omia yhteyksiään kyproksenturkkilaisiin poliittisiin puolueisiin, kansalaisyhteiskuntaan ja tiedotusvälineisiin;
63. on täysin samaa mieltä komission poliittisesta arvioinnista, jonka mukaan Kyproksen kysymyksen ratkaisematta jääminen voi olla vakava este Turkin toiveille liittyä unioniin; korostaa, että vaikka Kyproksen kysymys ei ole Turkin liittymisen edellytys, se haittaa vakavasti etenemistä ja siitä tulee Turkin liittymishalukkuuden poliittinen testi; toivoo, että Turkin poliittiset viranomaiset ymmärtävät täysin kysymyksen merkityksen; pitää vaikeana käsittää, että Turkki voisi liittyä unioniin, jonka yhtä jäsenvaltiota se ei tunnusta, jonka osaa se miehittää, jonka aluksia se boikotoi ja jonka lentokoneilta se kieltää pääsyn ilmatilaansa;
64. ottaa huomioon, että mikäli saaren jakoon löydetään ratkaisu, Euroopan unioni on valmis tukemaan kansainvälistä tuentajien konferenssia ja myöntämään itse yli 300 miljoonaa euroa lisärahoitusta sekä hyväksymään turkin viralliseksi kieleksi; toivoo, että ratkaisu löydetään hyvissä ajoin ja Euroopan parlamentin vaalit voidaan järjestää saaren pohjoisosassa 10.–13. kesäkuuta 2004;

65. kehottaa komissiota käynnistämään näiden kahden yhteisön välistä luottamusta lisääviä ohjelmia valmistellakseen kestävän rauhan ja sovinnon saavuttamista osapuolten välillä;
66. kehottaa Kyproksen hallitusta ja kansanedustuslaitosta kiinnittämään välittömästi huomiota kahteen maatalouden ongelmaan, jotka ovat maksajaviraston sekä ulkomaankaupan mekanismin perustaminen; korostaa maksajaviraston osalta, että on täysin Kyproksen etujen mukaista perustaa järjestelmä, joka vastaa maanviljelijöiden maksuista liityttäessä unioniin;
67. kehottaa Kyprosta jatkamaan liikenteen alalla ponnistelujaan, jotka koskevat meriliikenteen turvallisuuden valvontaa;
68. toteaa lisäksi tyytyväisenä, että komission mukaan Kypros on saavuttanut korkean tason mukautumisessa yhteisön säännöstöön useimmilla aloilla, ja haluaa rohkaista asiasta vastaavia viranomaisia jatkamaan hellittämättä liittymisvalmisteluja;

### **Latvia**

69. pitää myönteisenä nykyisiä Latvian viranomaisten käynnistämiä uudistuksia, joiden tavoitteena on hallinnollisen kapasiteetin uudelleenjärjestely ja lujittaminen ja joiden on tarkoitus parantaa hallintotoimien koordinoitua, avoimuutta ja vastuullisuutta; katsoo kuitenkin, että on äärimmäisen tärkeää lujittaa edelleen julkista hallintoa erityisesti toteuttamalla uusi palkkajärjestelmä, jotta julkiselle sektorille voidaan järjestää kilpailukykyinen palkkaus; kiinnittää huomiota myös tarpeeseen nopeuttaa vuonna 1998 aloitetun aluehallintouudistuksen toteutusta;
70. on huolestunut maan jatkuvasta korkeasta korruptiosta, joka haittaa yhä maan kansainvälistä mainetta ja luottamusta maan sisällä; kannattaa sen vuoksi täysin nykyisen hallituksen lujaa sitoutumista korruption vastaisten toimien tehostamiseen myös julkisten hankintojen alalla uuden strategian avulla, jonka äskettäin perustettu korruption ehkäisemisestä ja torjunnasta vastaava virasto on laatinut yhteistyössä hallituksen elinten ja kansalaisjärjestöjen kanssa; pitää viraston työtä ja erityisesti sen ensimmäisiä tutkimuksia, jotka koskevat korkean tason korruptiotapauksia, joihin kuuluu poliittisten puolueiden rahoitusta koskevan lainsäädännön rikkomisia, myönteisenä askeleena eteenpäin; on kuitenkin huolestunut tämän pääministerin valvonnassa toimivan viraston demokraattisen valvonnan puuttumisesta; katsoo, että jotta korruption torjunta voi olla tehokasta, siihen on liityttävä toimia hyvän virkamieskulttuurin rakentamiseksi, jotta eettisiä normeja käytännössä soveltavat henkilöt tukevat lakien ja asetusten noudattamista;
71. pitää myönteisenä oikeusjärjestelmän uudistusta oikeudellisen toimivallan selkiyttämiseksi ja oikeusmenettelyjen yksinkertaistamiseksi; korostaa erityisesti tuomittujen alaikäisten vankilojen huomattavaa parantamista; kiinnittää huomiota tuomareiden pätevyysvaatimuksiin, palkkausjärjestelmään ja sosiaalisiin takeisiin, jotka ovat myönteistä kehitystä; pitää erittäin tärkeänä kansalaisten oikeusavun saatavuuden parantamista ja sen edistämistä; on huolestunut pitkistä esitutkinnoista, vankiloiden ylikuormittumisesta ja ihmiskaupan tutkimiseen osoitetusta vähäisestä huomiosta; pitää sen vuoksi myönteisenä kansallisen ihmiskaupan torjuntaa koskevan strategian laatimista, joka saatiin päätökseen 1. marraskuuta 2003, ja kehottaa ministereitä hyväksymään sen viipymättä;

72. on huolestunut niiden Latviassa asuvien köyhien ja sosiaalisesti syrjäytyneiden tilanteesta, jotka ovat asuneet maassa kauan mutta joiden asema on epäselvä kansalaisuutta koskevan lainsäädännön muutosten vuoksi ja joita pidetään vankilanomaisessa Olainen säilönottokeskuksessa vailla mahdollisuutta saada ilmaista oikeusapua; kehottaa näin ollen Latvian viranomaisia myöntämään näille henkilöille välittömästi maan asukkaan aseman ja pyrkimään kotouttamaan heidät Latvian yhteiskuntaan; kehottaa Latvian viranomaisia tekemään turvapaikka- ja maahanmuuttopolitiikassa inhimillisiä päätöksiä, jotka perustuvat Euroopan unionin perusoikeuskirjaan;
73. katsoo, että kansalaisuus-, kieli- ja koulutuspolitiikkojen oikeudelliset puitteet on mukautettu kansainvälisiin normeihin; kehottaa kuitenkin Latvian viranomaisia varmistamaan kaksikielisen opetuksen koko kouluiän ajan loppukokeisiin asti nykyisten sääntöjen mukaan, joiden mukaisesti 60 prosenttia opetuksesta tapahtuu valtion kielellä ja 40 prosenttia vähemmistön kielellä, ja korostaa tarvetta järjestää edelleen asianmukaisesti opetusta vähemmistökielellä; katsoo, että opetusta koskevan lainsäädännön joustava soveltaminen voisi auttaa kotouttamaan venäjänkielisen vähemmistön sosiaalisesti ja taloudellisesti Latvian yhteiskuntaan ja edistää vuoropuhelua ja lieventää siten jännitteitä tämän vähemmistön kanssa, joka muodostaa merkittävän osan väestöstä;
74. pitää myönteisenä, että kansalaisuuden myöntämisen aste nousi vuonna 2003 pääasiassa Euroopan unioniin liittymisestä järjestettyä kansanäänestystä edeltävän kampanjan ansiosta, vaikka ei-kansalaisista koostuvan väestön osan kansalaistamisprosessi eteneekin edelleen liian hitaasti; kehottaa Latvian viranomaisia tämän vuoksi edistämään kansalaistamisprosessia ja katsoo, että kielitaitoa koskevien vähimmäisvaatimusten asettaminen iäkkäille ihmisille saattaa edistää sitä; kannustaa Latvian viranomaisia kuroma umpeen yhteiskunnan jakautumisen ja suosimaan ei-kansalaisten aitoa kotoutumista varmistamalla yhtäläiset kilpailumahdollisuudet koulutuksessa ja työssä; ehdottaa Latvian viranomaisille, että nämä harkitsisivat mahdollisuutta tarjota henkilöille, jotka eivät ole maan kansalaisia mutta ovat asuneet maassa kauan, mahdollisuutta osallistua paikallisiin itsehallintovaaleihin; pitää myönteisenä jatkuvaa vuoropuhelua hallituksen ja kansalaisyhteiskunnan edustajien välillä Euroopan neuvoston kansallisten vähemmistöjen oikeuksien suojelemista koskevan puitesopimuksen ratifioinnista sekä erityisen kotouttamista käsittelevän alivaliokunnan perustamista parlamentin (Saeima) ihmisoikeuksia käsittelevään valiokuntaan; suosittelee Latvian viranomaisille, että ne ratifioivat nopeasti tämän puitesopimuksen;
75. tunnustaa maatalousministeriön tekemät huomattavat ponnistelut jäljellä olevien puutteiden korjaamiseksi ennen liittymistä; kehottaa kuitenkin Latvian viranomaisia huolehtimaan, että kaikkiin tarvittaviin toimiin ryhdytään niiden kansallisten menettelyjen loppuun saattamiseksi, joilla varmistetaan EU:n rahoittamia maaseudun kehittämishankkeita toteuttavan maksajaviraston täysimääräinen toiminta;
76. kehottaa Latvian viranomaisia kehittämään edelleen aluekehityksen poliittisia puitteita ja tukemaan näitä politiikkoja tehokkailla keskushallinnon ja aluetason välineillä, koska onnistuminen tällä alalla on tärkeää sosiaalisen ja taloudellisen yhteenkuuluvuuden säilyttämiseksi ja kestävä kehityksen edistämiseksi; katsoo, että on syytä ottaa vakavasti huomioon valmistelut Euroopan sosiaalirahaston ja rakennerahaston käyttämiseksi; katsoo, että ennen kuin näistä politiikoista saadaan tuloksia ja varat on kanavoitu, olisi

syitä luoda heikommin kehittyneille maatalousalueille ja entisille teollisuusalueille vaihtoehtoisia työllistymismahdollisuuksia ja käyttää uudelleenjakomekanismeja kasvavien tuloerojen välttämiseksi; korostaa tarvetta jatkaa paikallisten ja alueellisten, sosiaalisten sekä ympäristöä koskevien kumppaneiden koulutuksen järjestämistä, jotta voidaan lujittaa heidän kykyään osallistua rakennerahaston toteuttamisen seurannasta vastaavaan komiteaan;

77. panee merkille, että erityisesti maaseutualueilla työttömyysasteet ovat edelleen erittäin korkeat, ja pahoittelee, että Latvian toimittamat Euroopan komission tilastotiedot, jotka koskevat tavoitetta yksi, käsittävät Latvian kokonaisuutena eivätkä kuvasta vakavia alueellisia työttömyyseroja; on tietoinen siitä, että alueen pääongelma on työllistymismahdollisuuksien puute, ja kehottaa siksi komissiota kiinnittämään huomiota kaikkein heikoimmassa asemassa oleviin alueisiin, kuten Latgaleen, ja kannustamaan Latvian hallitusta keskittymään toimiin, joilla torjutaan työttömyyttä, sosiaalista syrjäytymistä, köyhyyttä ja epätasa-arvoa yhtenäisen ohjelma-asiakirjan puitteissa rakennerahaston avulla; katsoo, että investoiminen hyvinvointihankkeisiin on välttämätöntä, jotta voidaan säilyttää sosiaalinen ja taloudellinen yhteenkuuluvuus ja antaa Latvian yhteiskunnan köyhimmille sektoreille mahdollisuus hyötyä talouskehityksestä;
78. kehottaa Latviaa tekemään enemmän etnisten vähemmistöjen integroimiseksi; pahoittelee työntekijöiden ja työnantajien edustajien välisen itsenäisen kahdenvälisen sosiaalisen vuoropuhelun puutteita sekä yleisten työehtosopimusten puuttumista; kehottaa Latviaa saattamaan joidenkin alojen työaika-asetukset osaksi kansallista lainsäädäntöä;
79. on sitä mieltä, että elintarvikehygieniää koskeva yhteisön säännöstö on tarkoitettu ainoastaan kuluttajien suojelemiseksi ja elintarvikkeiden hyvän laadun takaamiseksi; katsoo, että elintarvikehygieniää koskevat vähimmäisvaatimukset eivät saisi myöskään johtaa elintarvikejalostusteollisuuden rakenteelliseen keskittämiseen, mikä lisää entisestään työttömyyttä maaseutualueilla; kannustaa Latvian hallitusta hyödyntämään maaseudun kehittämisohjelmia tuotannon monipuolistamiseksi ja hajautetun korkealaatuisen elintarviketuotannon tukemiseksi;
80. pitää myönteisenä komission päätöstä ottaa ensisijaisten hankkeiden joukkoon Rail Baltican kaltaiset Latvian nykyaikaistamista helpottavat infrastruktuurihankkeet;
81. muistuttaa, että kaikkien kansalaisten ja erityisesti parlamenttien jäsenten ilmaisunvapaus on kaikissa ehdokasvaltioissa varmistettava niin, ettei siitä ole epäilystä, ja että parlamenttien jäseniä pitää suojata seuraamuksilta, jotka johtuvat heidän tointa harjoittaessaan esittämistään mielipiteistä; korostaa tässä yhteydessä huolestuneisuuttaan Latvian parlamentin äskettäisestä yrityksestä erottaa jäsenensä tarkkailijan tehtävistä Euroopan parlamentissa;

## **Liettua**

82. pitää myönteisenä liittymisen huimaa kannatusta (91 prosenttia puolesta, äänestysprosentti 64), joka osoittaa, että liittymishanke on Liettuan yhteiskunnalle mieluinen ja se on halukas osallistumaan unionin tulevaan kehitykseen;



83. toteaa tyytyväisenä, että Liettua on edistynyt talouden alalla valtavasti viimeisten kolmen vuoden aikana; ottaa huomioon, että Liettua oli aluksi hitaimmin kehittyviä ehdokasmaita mutta siitä on tullut Euroopan dynaamisimpia talouksia ja sen kasvuaste on erittäin hyvä (9,4 prosenttia BKT:sta vuoden 2003 ensimmäisellä neljänneksellä), inflaatioaste matala ja suorien ulkomaisten investointien määrä suuri;
84. toteaa, että seurantakertomuksen mukaan Liettua on mukautunut hyvin yhteisön säännöstöön useimmilla politiikan aloilla ja se on onnistunut suurelta osin täyttämään sitoumuksensa, joten se on kymmenen liittyvän maan kärjessä; luottaa siihen, että se täyttää EU:n vaatimukset jäljellä olevilla aloilla ennen liittymistä; muistuttaa sen vuoksi, että seurantakertomuksessa yksilöityihin ratkaisemattomiin ongelmiin (muun muassa kalatalouden alalla kalavarojen ja laivastojen tarkastukset ja valvonta sekä tutkintojen vastavuoroinen tunnustaminen) olisi kiinnitettävä pikaisesti erityishuomiota;
85. katsoo, että korruption torjuntaa olisi edelleen pidettävä ensisijaisena; myöntää, että oikeudellisia puitteita ja instituutioiden perustamista lujitetaan, mutta lisätoimet ovat tarpeen korruption torjumiseksi järjestelmällisesti ja tehokkaasti varmistamalla asianmukainen ennaltaehkäisy ja levittämällä talouden ja politiikan toimijoiden keskuudessa vastuuntuntoa;
86. kehottaa Liettuan viranomaisia puuttumaan edelleen korkean ja jatkuvan työttömyyden ongelmaan toteuttamalla aktiivista työmarkkinapolitiikkaa ja jatkamalla eläke- ja terveydenhuoltouudistuksia sosiaaliturvan vajeen paikkaamiseksi, koska nämä ovat erityisen tärkeitä aloja Liettuan kansalaisten hyvinvoinnin kannalta;
87. panee merkille, että vähemmistöjen kotouttaminen Liettuassa on tyydyttävää, mikä on tärkeä tekijä sosiaalisen yhteenkuuluvuuden ja poliittisen vakauden kannalta;
88. korostaa, että tärkeää valmistautua asianmukaisesti rakennerahastovarojen tehokkaaseen käyttöön, mikä antaisi Liettuan taloudelle uuden sysäyksen, auttaisi luomaan uusia työpaikkoja ja hyödyttäisi yrityksiä ja yksilöitä (opetus, ammattikoulutus jne.); pitää myönteisenä, että yhtenäisen ohjelma-asiakirjan valmistelut ovat jo pitkällä, mikä auttaa varmasti välttämään viivytyksiä rakennerahastojen toteutuksessa ensimmäisenä vuonna liittymisen jälkeen;
89. pitää myönteisinä hyviä naapurisuhteita Venäjään, Venäjän ja Liettuan välisen rajasopimuksen ratifiointia vuonna 1997 sekä äskettäin tehtyä takaisinottosopimusta; panee merkille, että henkilöiden kauttakulkuliikenne Liettuan alueen kautta Kaliningradiin ja takaisin toimii tehokkaasti;
90. korostaa, että on tärkeää varmistaa Liettuan ulkorajojen turvallisuus, koska niistä tulee laajentuneen unionin ulkorajat; kehottaa Liettuan viranomaisia jatkamaan laittoman kaupan ja järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa hyväksymällä määrätietoisia toimia rikosten tutkimiseksi ja rikollisten rankaisemiseksi; kehottaa kiinnittämään erityistä huomiota Kaliningradin ja Liettuan väliseen rajaan, jonka tilanne on erityisen arkaluontoinen, mikä kävi ilmi äskettäisestä korruptiotapauksesta, johon liittyi korkea-arvoisia tulli- ja rajavirkamiehiä;

91. on tietoinen, että Liettua on huolestunut siitä, että venäläinen Lukoil-öljy-yhtiö hyödyntää Itämeren öljyä Kravtsovskojen öljyesiintymällä, joka on vain 22 kilometrin päässä Unescon maailmanperintöluetteloon kuuluvasta Kuurin kynnästä; kehottaa tämän vuoksi asianomaisia osapuolia yhteisiin ponnisteluihin toiminnan turvallisuuden varmistamiseksi ja tämän erittäin herkän alueen saastumisriskin minimoimiseksi;
92. kannattaa Rail Balticaa ja Liettuan ja Puolan välistä sähköverkkoa, jotka ovat tärkeitä infrastruktuurihankkeita ja joilla voi olla suuri merkitys Liettuan modernisoinnille ja jotka voivat helpottaa Liettuan integroitumista Euroopan energiajärjestelmään; pitää myönteisenä komission päätöstä ottaa ne ensisijaisten hankkeiden joukkoon ja pyytää komissiolta teknistä ja taloudellista apua, jolla autetaan Liettuaa näiden hankkeiden toteutuksessa, jos kaikki aikaisemmat edellytykset täyttyvät;
93. panee merkille Liettuan viime aikoina saavuttaman edistyksen useilla ydinturvallisuuden aloilla, mukaan lukien valmistautuminen Ignalinan ydinvoimalan sulkemiseen ja käytöstä poistamiseen, turvallisuuden parannukset ja uusi sosiaalisia takeita koskeva laki; palauttaa mieliin, että Liettua on EU:n vaatimuksesta sitoutunut Ignalinan voimalaitoksen ykkösreaktorin sulkemiseen ennen vuotta 2005 ja kakkosreaktorin sulkemiseen vuoteen 2009 mennessä EU:n taloudellisen tuen turvin; odottaa tässä yhteydessä komission noudattavan Liettualle antamaansa sitoumusta molempia osapuolia tyydyttävällä tavalla;
94. pitää myönteisenä Liettuan aktiivista ja positiivista roolia yhteistyön lisäämisessä laajentuneen unionin itäeurooppalaisten naapurien kanssa ja siten laajempaa Eurooppaa ja kumppanuutta koskevan politiikan tukemisessa, mikä on erityisen tärkeää naapurivaltioiden välillä olemassa olevien taloudellisten ja kulttuuristen yhteyksien säilyttämiseksi ja koko alueen vakauden varmistamiseksi; panee merkille lukuisat Liettuan viranomaisten alueellisen yhteistyön puitteissa tekemät aloitteet ja maan valmiuden tehdä tiivistä yhteistyötä Kaukasuksen alueen maiden kanssa vaihtamalla kokemuksia ja saavutuksia talouden, politiikan ja turvallisuuden aloilla;

### Unkari

95. pitää myönteisinä ponnistelujen jatkuvuutta ja Euroopan unioniin liittymisen valmistelujen dynaamisuutta ja ottaa huomioon Unkarin viranomaisten määrätietoisien tavoitteiden täyttää kaikki sitoumuksensa ajoissa; on yhtä mieltä Euroopan komission seurantakertomuksen johtopäätöksistä yksilöidyistä ongelmista, jotka on vielä ratkaistava ennen 1. toukokuuta 2004, ja katsoo erityisesti, että maatalouden alalla on kiireesti korjattava puutteet, jotka koskevat maksajaviraston perustamista, yhtenäisen järjestelmän perustamista hallintoa, valvontaa ja maaseudun kehittämistoimia varten sekä elintarvikkeita valmistavilta yrityksiltä vaadittavien kasvinsuojelunormien varmistamista;
96. toteaa, että Unkarin talous kuului koko siirtymäkauden ajan alueen dynaamisimpiin, mutta sen kehitys on heikentynyt hieman viime vuoden aikana (kasvuaste oli noin 2,9 prosenttia vuoden 2003 kolmannella neljänneksellä ja 3,3 prosenttia vuonna 2002) ja verovaje ja kauppataaseen vaje on hallittava; panee tyytyväisenä merkille, että talousarvioesityksessä noudatetaan tiukempaa budjettikuria, hallintomenoja on vähennetty huomattavasti (virkamiesten vähentäminen) ja siihen liittyy uusia verotoimia;

97. korostaa Unkarin viranomaisten toteuttamia toimia oikeusjärjestelmän kapasiteetin lujittamiseksi ja kehottaa heitä varmistamaan asianmukaiset taloudelliset resurssit ja sellaisten tuomarien valintamenettelyjen käyttöönotto, jotka perustuvat standardoituuihin ja selkeisiin kriteereihin ja joilla taataan tarvittava avoimuus tuomarien ammattikunnan luomiseksi; pitää myönteisenä 20. lokakuuta 2003 annettua lakia, jolla pyritään parantamaan oikeusapua;
98. ottaa huomioon kesäkuussa 2003 hyväksytyn naapurivaltioiden unkarilaista alkuperää oleville kansalaisille myönnettävistä eduista annetun lain tarkistamisen, jolla lievennetään alkuperäisiä määräyksiä, joita Romania ja Slovakia pitävät syrjivinä, ristiriitaisina ja mahdottomina hyväksyä, erityisesti laista aiheutuvia maan alueen ulkopuolelle ulottuvia vaikutuksia; pitää myönteisenä jo saavutettua yhteisymmärrystä ja kannustaa asianomaisia osapuolia voimistamaan vuoropuhelua kaikkien jäljellä olevien kysymysten ratkaisemiseksi, jotta Unkari ja sen naapurimaat voivat pian allekirjoittaa kattavan sopimuksen; kehottaa Unkarin viranomaisia huolehtimaan johdetun oikeuden asianmukaisesta täytäntöönpanosta; korostaa, että on tärkeää säilyttää hyvät naapurisuhteet Unkarin naapurimaiden kanssa ja vakauttaa niitä, koska se on tärkeä tekijä alueen vakauden kannalta;
99. ottaa huomioon syrjinnän kieltämistä koskevan lain hyväksymisen ja asiaa käsittelevän ministerin nimittämisen; katsoo, että jotta syrjinnän, suvaitsemattomuuden ja syrjäytymisen (erityisesti kun kyseessä on romaniväestö) vastaiset toimet voivat olla tehokkaita, niiden on kuuluttava Euroopan parlamentin jo ehdottamaan menettelyyn, jossa asianosaisille henkilöille annetaan laajemman sosiaali- ja kehityspolitiikan puitteissa mahdollisuus osallistua enenevässä määrin heidän kotouttamisensa edistämiseksi toteutettavien hankkeiden ja erityistoimien suunnitteluun, täytäntöönpanoon ja arviointiin;
100. panee merkille terveydenhuollon uudistuksen jatkumisen, kun 16. kesäkuuta 2003 hyväksyttiin laki, jolla avataan mahdollisuus terveydenhuollon laitosten, sairaalat mukaan luettuina, laajamittaiseen yksityistämiseen; toivoo, että uuden lain täytäntöönpanolla voidaan yhdistää paremmin terveydenhuoltopalvelujen tehokkuuden lisääminen ja hallinnon parantaminen sekä kansalaisten oikeudet odotukset saada asianmukaista hoitoa; ottaa huomioon useat sillä välin toteutetut kotihoitoa ja avohoitoa koskevat toimenpiteet sekä yksityisten sairausvakuutusten ja terveydenhoito-ohjelmien edistämistoimet;
101. ottaa huomioon, että Unkari kannattaa yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan lujittamista; luottaa siihen, että Unkari osallistuu aktiivisesti sen kehittämiseen; katsoo, että Unkarin kokemuksista suhteista Balkanin maihin on erityistä hyötyä pyrittäessä luomaan suhteet tämän alueen ja Euroopan unionin välille;

102. panee merkille, että oikeudellisia puitteita järjestäytyneen ja talousrikollisuuden torjumiseksi on parannettu, rahanpesun torjunnassa on saavutettu läpimurto ja korruptionvastainen ohjelma sekä lukuisia toimia (mukaan lukien huhtikuussa 2003 hyväksytty nk. glass pocket -ohjelma) on pantu täytäntöön hallinnon avoimuuden parantamiseksi ja julkisten varojen käytön valvomiseksi; korostaa kuitenkin, että korruptio on erittäin vakavaa ja johtaa julkisten varojen väärinkäyttöön, ja toivoo, että toimivaltaiset viranomaiset ryhtyvät kaikkiin tarvittaviin toimiin tämän asian tutkimiseksi ja selvittämiseksi;
103. kehottaa Unkarin viranomaisia osallistumaan aktiivisesti Euroopan parlamentin vaaleihin, joissa Unkari valitsee ensimmäisen kerran edustajansa; kannustaa viranomaisia jatkamaan toimintaa Unkarin ja sen edustajien erittäin myönteisestä panoksesta perustuslain valmisteluun valmistelukunnassa ja tulevaisuuden Euroopasta käytävään keskusteluun, jonka tarkoituksena on lisätä kansalaisten osallistumista Euroopan poliittiseen prosessiin;

### **Malta**

104. pitää myönteisenä, että kansanäänestyksen ja parlamenttivaalien yksiselitteisten tulosten jälkeen kaikki puolueet kannattavat nyt varauksetta Malta jäsenyyttä Euroopan unionissa; olettaa, että poliittisesti yhtenäinen Malta voi tehdä EU:hun liittymisestä kaikkia osapuolia hyödyttävän menestyksen;
105. pitää myönteisenä, että Maltan hallitus on onnistunut vaikeassa poliittisessä tilanteessa lähentämään lainsäädännön yhteisön sääntöön lähes kaikilla lainsäädännön aloilla;
106. kannustaa Maltaa jatkamaan ponnistelujaan, jotta se olisi täysin valmis täyttämään jäsenyyttä koskevat velvoitteet liittymishetkellä;
107. panee merkille, että Malta on saattanut päätökseen suurimman osan ammattitutkintojen vastavuoroiseen tunnustamiseen liittyvistä valmisteluista;
108. pitää myönteisenä, että valtiontukien alalla Malta on täyttänyt useimmat sopimukseen perustuvat sitoumuksensa, ja tukee hallitusta ryhtymisessä pikaisiin toimiin myös telakoiden rakennemuutoksessa jäljellä olevien sitoumusten täyttämiseksi liittymiseen mennessä;
109. tukee Maltan hallitusta sen pyrkimyksissä täyttää sopimukseen perustuvat maatalouspolitiikkaa koskevat sitoumuksensa, erityisesti kansanterveyden alalla elintarvikkeita jalostavien yritysten osalta, maksajaviraston ja yhdennetyn hallinto- ja valvontajärjestelmän alalla;
110. pitää myönteisenä, että Malta on täyttänyt useimmat sitoumuksensa ympäristönsuojelun alalla, ja odottaa, että jätehuollon ja luonnonsuojelun sekä veden ja ilman laatua parantavia uudistuksia jatketaan;
111. odottaa, että eurooppalaisen lajien suojelun mukaisesti erityisesti lintudirektiivin säännökset pannaan täytäntöön ja niitä sovelletaan kaikilta osin liittymisen jälkeen, ellei tietyissä siirtymäkausijärjestelyissä ole muuta säädetty;

112. suosittaa uudelleen, että Maltalle myönnettäisiin kuusi paikkaa Euroopan parlamentissa; katsoo, että tämä vastaisi maan väestömäärää;

## **Puola**

113. panee merkille Puolan hallituksen halukkuuden ja määrätietoisuuden toteuttaa kaikki tarvittavat toimet seurantakertomuksessa yksilöityjen puutteiden korjaamiseksi voidakseen noudattaa kaikkia neuvotteluissa tekemiään sitoumuksia ja ollakseen valmis liittymään 1. toukokuuta 2004; toteaa, että viivästykset joillakin aloilla (esimerkiksi audiovisuaaliala, julkiset hankinnat) paikata nopeasti, koska komission kertomuksen laatimisen jälkeen on tapahtunut edistystä;

114. pitää tervehdyttämisen- ja nykyaikaistamisprosessin jatkamista välttämättömänä; toteaa, että yksityistämisen prosessi, jonka on jatkettava teollisuussektorin tervehdyttämiseksi ja modernisoimiseksi, on hidastunut; myöntää kuitenkin poliittisilla päättäjillä olevan valinnan vaikeuden pyrittäessä yhdistämään työntekijöiden vaatimukset, kun he uhkaavat jäädä vaille työtä rakennemuutosten ja yritysten toiminnan loppumisen vuoksi, sekä teräs- tai kaivosteollisuuden kaltaisten herkkien teollisuudenalojen kaltaisten sektorien taloudellisen kannattavuuden;

115. odottaa, että ulkomaisten sijoittajien turvallisuutta parannetaan;

116. kehottaa Puolan viranomaisia toimimaan ripeästi ja saattamaan mahdollisimman pian osaksi kansallista lainsäädäntöä jäljellä olevat ammattitutkintojen vastavuoroista tunnustamista koskevat yhteisön säännösten osat, jotta on mahdollista lähentää henkilöiden vapaata liikkuvuutta koskeva lainsäädäntö, jota tarvitaan, jotta näiden ammattien edustajat voivat hyötyä Euroopan työmarkkinoiden mahdollisuuksista;

117. panee merkille huomattavan julkisen talouden uudistuksen, joka oli tarpeellinen alijäämän vähentämiseksi ja talousarviojärjestelmän parantamiseksi järkeistämällä julkisten menojen ja verojen käyttöä sekä julkisen talouden valmistelemiseksi liittymiseen; antaa tässä yhteydessä tunnustusta Puolan yhteiskunnan erityisen haavoittuvien yhteiskuntaluokkien ponnistelujen lisääntymiselle, koska niiden on kestettävä sosiaalietuuksien (vanhuus- ja muut eläkkeet, tuet) uudistamisen välittömät seuraukset;

118. panee tyytyväisenä merkille makrotalouden indikaattorien nettomääräisen paranemisen vuoden 2003 toisella puoliskolla verrattuna kahteen edelliseen vuoteen siten, että kasvuaste nousi 3,8 prosenttiin BKT:stä viennin kasvun ja kotimaisen kysynnän elpymisen vuoksi, ja toivoo, että vakiinnuttuaan kasvu auttaa vähentämään työttömyyttä, joka on edelleen huolestuttava ja vaatii hallitukselta, alueellisilta ja paikallisilta viranomaisilta sekä kaikilta talous- ja sosiaalialan toimijoilta jatkuvia yhteisiä toimia; panee huolestuneena merkille, että juuri Puolan köyhimmillä alueilla on paikallisella tasolla käytettävissä liian vähän yhteisrahoitusvaroja, jotta kestävää aluepolitiikkaa voitaisiin edistää riittävän tehokkaasti;

119. on huolestunut viivästyksistä maksajaviraston (maatalouden rakenneuudistus- ja nykyaikaistamisvirasto) sekä yhdennetyn hallinto- ja valvontajärjestelmän perustamisessa, koska niiden asianmukainen toiminta on ehdoton edellytys suorien

maksujen takaamiseksi maanviljelijöille; toteaa, että menettelyjen monimutkaisuuden vuoksi komissiolta tarvitaan lisää teknistä tukea Puolan viranomaisten toimien yhteydessä, kun he hallituksen 6. marraskuuta 2003 tekemän päätöksen mukaisesti lisäävät huomattavasti alalla toimivan henkilöstön määrää ja pätevyyttä; vaatii, että tiedottamista ja kansalaisyhteiskunnan osallistumista on parannettava merkittävästi maaseudun kehittämistoimissa, jotta maaseudun talous saataisiin vakautettua ja pystyttäisiin estämään työttömyyden voimakas kasvu maaseudulla; kehottaa Puolan hallitusta panemaan asianmukaisesti täytäntöön maatalouden ympäristövaikutuksia koskevat toimet ja tukemaan LEADER-tyyppisiä paikallisia toimintaryhmiä niiden pyrkimyksissä integroivaan maaseudun kehittämiseen;

120. pitää myönteisinä Puolan toimia itärajan turvallisuuden parantamiseksi lisäämällä henkilöstöä, parantamalla hallinto- ja valvontakeinoja sekä täyttämällä 1. heinäkuuta 2003 käyttöön otetut maan itänaapurien kansalaisille asetetut viisumivaatimukset, joiden ansiosta rajan läheisyydessä asuville voidaan myöntää viisumi yksinkertaistettua menettelyä noudattaen; korostaa tässä yhteydessä Puolan diplomaattisten aloitteiden soveliaisuutta maan pyrkiessä säilyttämään hyvät naapurisuhteet sekä taloudelliset ja kulttuuriset yhteydet itänaapurien kanssa; korostaa tästä syystä, että Tacis-ohjelman uudistamisen yhteydessä olisi tärkeää ottaa käyttöön naapuruussuhteiden väline ja käynnistää rajatylittävä hanke; kiinnittää huomiota myös siihen, että Interreg-aloite olisi hajautettava raja-alueiden kesken;
121. pitää myönteisenä Puolan ja Ukrainan hallitusten sopimusta tukea hanketta Odessan ja Brodyn välisen öljyputken pidentämiseksi Puolaan;
122. toteaa huolestuneena, että korruptio vaikuttaa yhä moniin taloudellisen ja poliittisen toiminnan aloihin sekä kansallisella että paikallisella tasolla ja että se johtuu johtavan poliittisen luokan arvovallan menetyksestä ja pahasta yhteiskunnallisesta tyytymättömyydestä; katsoo, että korruption torjuntaa, joka kuuluu Puolan hallituksen prioriteetteihin, on jatkettava päättäväisesti, lakia noudattaen ja asianmukaisin keinoin;
123. pitää tärkeänä lisätä oikeuslaitoksen tehokkuutta; pitää tässä yhteydessä myönteisenä niiden rikos- ja siviililainsäädännön muutoksia sisältävien lakien hyväksymistä, (jotka tulivat voimaan 1. heinäkuuta 2003 ja 14. elokuuta 2003), joiden tarkoituksena on toisaalta yksinkertaistaa ja nopeuttaa menettelyjä, millä on tarkoitus korjata ratkaisematta olevien asioiden kerääntyminen, ja toisaalta taata tuomioiden tyydyttävä täytäntöönpano; pitää välttämättömän kansalaisten oikeusavun parantamista;
124. toistaa suosituksensa, joka koskee sellaisen ammattimaisen ja tehokkaan virkamieskunnan luomista, joka on kansalaisten palveluksessa, kykenee hoitamaan nykyaikaiselle julkiselle hallinnolle kuuluvat tehtävät ja huolehtii hyvästä ministeriöiden välisestä koordinoinnista; toteaa, että kilpailun kautta palvelukseen otettujen virkamiesten määrä on yhä erittäin pieni (noin yksi prosentti koko henkilöstöstä) ja että virkamiehistä annettua lakia, joka vuonna 1999 Euroopan unionin normien mukaisesti, ei ole pantu tyydyttävällä tavalla täytäntöön; kannustaa Puolan viranomaisia hyväksymään alojen rajat ylittävän lain, joka antaa mahdollisuuden yhtenäistää kaikki virkamiesten toiminnan näkökohdat;

125. ottaa huomioon luonnoksen Puolan yhteiskunnan viime vuosina kiivaasti arvosteleman ja sille levottomuutta aiheuttaneen terveydenhuoltojärjestelmän uudistukseksi; toivoo, että tuore uudistus antaa mahdollisuuden yhdistää potilaiden edun mukainen hoidon asianmukainen taso hyvän taloushallinnon vaatimuksiin;
126. pitää myönteisenä lisääntymisoikeuksia koskevaa lainsäädäntöaloitetta; korostaa myös parisuhteen rekisteröimisestä äskettäin tehtyjen säännösehdotusten merkitystä seksuaaliseen suuntautumiseen perustuvan syrjinnän torjumiselle;
127. ottaa huomioon Euroopan parlamentin vaaleja varten laaditun luonnoksen vaalilaiksi, joka presidentin on tarkoitus hyväksyä vuoden 2004 helmikuun alussa; on sitä mieltä, että vaadittujen 10 000 allekirjoituksen kerääminen yhdeltä alueelta estää uusien nimien saamisen vaalien ehdokaslistoille eikä lisää halukkuutta osallistua vaaleihin; kannustaa viranomaisia ja kansalaisjärjestöjä käynnistämään kampanjan, jolla pyritään saamaan puolalaiset äänestäjät liikkeelle ja tiedottamaan heille, jotta voidaan valmistella mahdollisimman hyvin nämä historialliset ensimmäiset vaalit Puolan liittyttyä Euroopan unioniin;

### Slovenia

128. panee tyytyväisenä merkille Slovenian talouselämän merkittävän kehityksen ja erityisesti BKT:n todellisen kasvun, joka oli 3,2 prosenttia vuonna 2002 ja 2,6 prosenttia vuonna 2003; ilmaisee olevansa huolissaan työttömyysasteen kasvusta, joka oli 6 prosenttia vuonna 2002 ja vastaavasti 6,8 prosenttia vuonna 2003; toteaa, että markkinatalous toimii ja että Slovenia on poistanut välittömiä ulkomaalaisia investointeja koskevat rajoitukset; katsoo, että hallituksen olisi saavutettava talouden kilpailukykyisyys tietyillä rakenneuudistuksilla, rahoitusalan yksityistämällä, mukaan lukien vakuutusyhtiöiden yksityistäminen; muistuttaa, että komission toimittamien tietojen mukaan Slovenia on kymmenestä ehdokasvaltiosta valtio, jolla on vähiten puutteita;
129. on tyytyväinen, että Slovenia on mukauttanut lähes kaiken lainsäädäntönsä vastaamaan yhteisön säännöstöä heti hakumenettelyn alusta alkaen; muistuttaa Slovenialle, että jotta se saisi kaikki etuudet Euroopan unionin rakennerahastoista ja alueellisista rakennerahastoista, sen on varmistettava, että hankintoja koskevia eurooppalaisia säädöksiä noudatetaan; toteaa kuitenkin, että ammatillisten kelpoisuusehtojen vastavuoroista tunnustamista on jouduttava henkilöiden vapaan liikkuvuuden osalta ottaen erityisesti huomioon tietyt alat; pitää myönteisenä, että äskettäin hyväksyttiin lait, joilla pantiin täytäntöön terveydenhuoltoalan ammatillisten kelpoisuusehtojen vastavuoroista tunnustamista koskeva yhteisön lainsäädäntö;
130. panee merkille, että Slovenian parlamentti käsittelee ongelmia, joita ei ole vielä ratkaistu perustuslain muutosta koskevassa keskustelussa ja että keskusteluja käydään myös eläkkeistä, yhdenvertaisista mahdollisuuksista, maa-alueiden jaosta ja joistakin oikeudellisista lisätoimista;
131. muistuttaa, että julkista hallintoa koskeva lainsäädäntö on tullut voimaan joitakin kuukausia sitten ja että on liian aikaista odottaa siitä johtuvia myönteisiä vaikutuksia; panee tyytyväisenä merkille, että lainsäädännön tarkoituksena on vähentää poliittisin perustein nimitettyjen virkamiesten määrää ja että 12-jäseninen virkamiesneuvosto takaa

poliittisesti riippumattomien korkeiden virkamiesten valinnan; tukee Sloveniaa sen pyrkimyksissä vahvistaa oikeusjärjestelmän toimintaa sekä ehkäistä asioiden ruuhkautumista lukuisissa tuomioistuimissa;

132. toteaa virallisten tutkimusten perusteella, että keskivertokansalainen ei osallistu lahjontaan, mutta että tämä ilmiö on yleisempi korkeammalla tasolla; toteaa, että yksityistäminen on aiheuttanut joitakin vaikeasti ratkaistavissa olevia ongelmia ja että Slovenian yhteiskuntamuoto muistuttaa enemmän kehittyneiden maiden yhteiskuntamuotoa kuin laajaan korruptioon perustuvien siirtymävaiheen maiden yhteiskuntamuotoa;
133. panee merkille, että inflaatio on edelleen hallituksen huolenaiheita ja että inflaatio oli 7,2 prosenttia vuonna 2002 ja laski 5,6 prosenttiin vuonna 2003; panee tyytyväisenä merkille, että hallitus on sitoutunut hillitsemään inflaatiota voidakseen liittyä euroalueeseen; muistuttaa, että jotta Slovenia voisi liittyä Euroopan unioniin, sen lisättävä talouden kilpailukykyä, johon päästään ainoastaan yksityistämistä lisäämällä ja yhteisön säännöstössä määriteltyjen uudistusten täydellisellä soveltamisella;
134. kehottaa jatkamaan ponnisteluja rautatiekuljetuksia koskevan lainsäädännön täytäntöön panemiseksi, mukaan lukien Euroopan laajuiset rautatieverkot; vaatii myös, että yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan sekä olemassa olevien rakenteiden osalta Slovenia osallistuu vuoropuheluun sekä noudattaa Euroopan unionin julistuksia, sanktioita ja rajoituksia;
135. toteaa, että yksi tärkeimmistä kysymyksistä Kroatian suhteissa liittyy siihen, että Kroatia on yksipuolisesti julistanut suojelalueen Adrianmeressä, mikä on vastoin Euroopan komission kantaa; on sitä mieltä, että ennen tällaisen alueen julistamista kaikista kysymyksistä olisi ensin sovittava kaikkien asianomaisten valtioiden kanssa; katsoo, että on kaikkien osapuolten edun mukaista löytää ratkaisu, jonka kaikki voivat hyväksyä;

### **Slovakia**

136. pitää myönteisenä oikeussektorin jatkuvaa uudistamista; kannattaa sen päätavoitteita, joita ovat tuomarien suuren työtaakan keventäminen ottamalla palvelukseen korkeimman oikeuden virkamiehiä, tapausten hallintajärjestelmän (case management system) soveltaminen, koulutuksen tehostaminen ja korruption torjuminen oikeuslaitoksessa; panee merkille tästä pitkän aikavälin uudistuksesta saadut ensimmäiset myönteiset tulokset; kannattaa näkemystä, että EU:n oikeudellisten ja hallinnollisten puitteiden tehokas täytäntöönpano vaatii edelleen lisäponnisteluja useiden vuosien ajan;
137. pyytää komissiota tarkastelemaan, missä määrin Slovakian uskonnollisten yhteisöjen rekisteröintiä koskeva laki on perusvapauksia koskevien kansainvälisten yleissopimusten vastainen;



138. viittaa kansainvälistä avoimuutta koskeviin viimeaikaisiin kertomuksiin ja kehottaa hallitusta jatkamaan korruption torjuntaa yhtenä ensisijaisista toimista; pitää myönteisenä, että äskettäin voimaan tullut lainsäädäntö on tuonut esiin lukuisia korkean tason tapauksia, minkä pitäisi helpottaa ponnistelujen jatkamista korruption torjumiseksi; odottaa, että laittomasti hankittua omaisuutta ja eturistiriitoja koskevat lainsäädännöt, joita parhaillaan käsitellään parlamentissa, hyväksytään nopeasti;
139. kannattaa hallitusta sen pyrkimyksissä parantaa romanien elinolosuhteita ja torjua heidän sosiaalista syrjäytymistään opetuksen, työllisyyden, rikosoikeusjärjestelmän sekä julkisten palveluiden saannin ja yleensäkin syrjinnän osalta; toteaa, että kaikilla hallinnon tasoilla on ponnistettava strategioiden ja toimintasuunnitelmien täytäntöönpanemiseksi; korostaa, että näitä toimia on jatkettava vielä useiden vuosien ajan; kehottaa hallintoa pyrkimään käyttämään kaikki EU:n myöntämät varat kokonaan; kehottaa hallitusta lujittamaan Euroopan parlamentille esitettyjen suunnitelmien täytäntöönpanoa; kannattaa Euroopan neuvoston ihmisoikeuskomissaarin suositusta tietyistä naisten steriloinnista annetun lainsäädännön kohdista ja käytännön näkökohdista Slovakian tasavallassa; panee tyytyväisenä merkille sterilointia koskevaan lainsäädäntöön ehdotetut muutokset;
140. pitää myönteisenä unkarilaisvähemmistön poliittisten edustajien ja sen kumppanien hallitusyhteistyötä, joka on parantanut unkarilaisvähemmistön asemaa, mistä on esimerkkinä Komárnon kaupungissa sijaitseva unkarinkielinen János-Selye-yliopisto, joka perustettiin vastauksena unkarilaisvähemmistön vaatimukseen oman korkeakoulun saamiseksi;
141. pitää myönteisenä Slovakian jatkuvasti kehittyvää makrotalouden tilaa ja erityisesti BKT:n todellista kasvua, joka oli 4,4 prosenttia vuonna 2002 ja vielä 3,9 prosenttia vuoden 2003 kolmella ensimmäisellä neljänneksellä, sekä työttömyyden lievää alenemista 2002 vuonna toteutuneesta 18,6 prosentista 17,5 prosenttiin vuoden 2003 kolmella ensimmäisellä neljänneksellä; on ehdottomasti sitä mieltä, että talouskasvun on hyödytettävä koko väestöä, ja kehottaa Slovakian hallitusta jatkamaan työttömyyden torjuntaa ja ponnistelujaan alueellisten erojen vähentämiseksi; kehottaa hallitusta huolehtimaan, että yhteiskunnan heikoimmassa asemassa olevat eivät joudu kantamaan uudistuksen seurauksia;
142. pitää myönteisenä Slovakian jatkuvaa julkishallinnon uudistusta ja kehottaa hallitusta panemaan sen täytäntöön mahdollisimman pian;
143. pitää myönteisenä, että Slovakiassa on olemassa suurelta osin kaikki tarvittavat säädökset yhteisön säännösten täytäntöönpanemiseksi liittymispäivästä alkaen; on kuitenkin huolestunut neljästä komission esittämästä ongelmallisesta alasta ja kehottaa hallitusta puuttumaan niihin ennen 1. toukokuuta 2004;
144. kehottaa Slovakiaa varmistamaan, että se täyttää liittymisneuvotteluissa hyväksymänsä ehdot, jotta se voi hyötyä siirtymäkaudesta, jonka aikana yhdelle tietylle teräsalan yritykselle voidaan myöntää verotukea korkeintaan vuoteen 2009 asti; toteaa, että tähän liittyvä edellytys koskee tuotantorajoja, ja muistuttaa Slovakian hallitusta, että teräsala on erityisen herkkä sektori muiden maiden tuottajien kannalta;

145. panee tyytyväisenä merkille, että oikeusperusta maksajaviraston perustamiseksi maatalouden määrärahoja varten on hyväksytty ja kehottaa Slovakiaa käynnistämään viraston toiminnan mahdollisimman pian; katsoo, että jos virastoa ei pystytä perustamaan ja sen toimintaa käynnistämään liittymiseen mennessä, tilanne voi haitata vakavasti Slovakian maanviljelijöitä; pyytää Slovakiaa perustamaan yhdenmukaisen hallinto- ja valvontajärjestelmän sekä parantamaan kansanterveyden suojelua maataloustuotteita jalostavissa yrityksissä, koska tämä on samoin kuin muissakin uusissa jäsenvaltioissa EU:n vakava huolen aihe;
146. muistuttaa Slovakiaa, että rakenne- ja koheesiorahaston toimien alalla on yhä joitakin ongelmia, erityisesti institutionaalisten rakenteiden myöntämisessä ja koordinoinnissa keskus- ja aluehallinnon tasoilla sekä varojen käytön ja sen valvonnan alalla; toteaa, että jos vaadittavia normeja ei kyetä noudattamaan, komission on peruutettava Slovakialle tarkoitetut varat;
147. pitää myönteisinä Slovakian hallituksen hyväksymiä toimia maan itärajojen turvaamisen parantamiseksi ja kehottaa edelleen lisäämään Slovakian ja Unkarin välisen rajan turvallisuutta, koska se on tärkeä edellytys Slovakian liittämiseksi menestyksekkäästi Schengenin sopimukseen;
148. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle sekä jäsenvaltioiden ja tulevien jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille.

10. helmikuuta 2004

## **KANSALAISVAPAUKSIEN JA -OIKEUKSIEN SEKÄ OIKEUS- JA SISÄASIOIDEN VALIOKUNNAN LAUSUNTO**

ulkoasioiden, ihmisoikeuksien sekä yhteisen turvallisuuden ja puolustuspolitiikan  
valiokunnalle

Euroopan komission kattavasta seurantakertomuksesta Tšekin, Viron, Kyproksen, Latvian,  
Liettuan, Unkarin, Maltaan, Puolan, Slovenian ja Slovakian valmiudesta liittyä Euroopan  
unioniin

(KOM(2003) 675 – C5-0532/2003 – 2003/2201(INI))

Valmistelija: Baroness Ludford

### **ASIAN KÄSITTELY**

Kansalaisvapauksien ja -oikeuksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta nimitti  
kokouksessaan 21. tammikuuta 2004 valmistelijaksi Baroness Ludfordin.

Valiokunta käsitteli lausuntoluonnosta kokouksessaan 9. helmikuuta 2004.

Viimeksi mainitussa kokouksessa se hyväksyi jäljempänä esitetyt tarkistukset yksimielisesti.

Äänestyksessä olivat läsnä seuraavat jäsenet: Jorge Salvador Hernández Mollar  
(puheenjohtaja), Robert J.E. Evans (varapuheenjohtaja), Johanna L.A. Boogerd-Quaak  
(varapuheenjohtaja), Baroness Ludford (valmistelija), Roberta Angelilli, Carmen Cerdeira  
Mortero, Carlos Coelho, Gérard M.J. Deprez, Giuseppe Di Lello Finuoli, Timothy  
Kirkhope, Ole Krarup, Lucio Manisco (Ilka Schröderin puolesta), Bill Newton Dunn, Arie M.  
Oostlander (Eva Klantin puolesta), Marcelino Oreja Arburúa, Elena Ornella Paciotti, Hubert  
Pirker, Bernd Posselt, José Ribeiro e Castro, Martine Roure, Ole Sørensen (Francesco  
Rutellin puolesta), Patsy Sørensen, Joke Swiebel, Anna Terrón i Cusí, Maurizio Turco ja  
Christian Ulrik von Boetticher.

## EHDOTUKSET

Kansalaisvapauksien ja -oikeuksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta pyytää asiasta vastaavaa ulkoasioiden, ihmisoikeuksien sekä yhteisen turvallisuuden ja puolustuspolitiikan valiokuntaa sisällyttämään seuraavat ehdotukset päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

- ottaa huomioon Euroopan parlamentin laatimat mietinnöt perusoikeuksista Euroopan unionissa sekä vapauten, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvan alueen toteutumisessa edistymisestä samoin kuin perusoikeusasiantuntijoista koostuvan Euroopan unionin verkoston raportin/raportit ja komission tiedonannon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 7 artiklasta<sup>1</sup>,
  - ottaa huomioon kansalaisjärjestöjen laatimat raportit, joissa käsitellään oikeutta, ihmisoikeuksia ja kansalaisvapauksia Euroopan unionissa,
- A. ottaa huomioon, että useiden lähteiden mukaan niin nykyisillä kuin uusillakin jäsenvaltioilla on vielä huomattavasti parannettavaa muun muassa seuraavilla aloilla soveltamisalalla säännöissä: hyvä hallintotapa, korruption vastaiset toimet, lainvalvonta ja sisäinen turvallisuus, turvapaikka- ja maahanmuuttoasiat, ihmisoikeudet ja kansalaisvapaudet, oikeus yksityiselämään, vähemmistöjen oikeudet sekä syrjimättömyyden ja oikeusturvan periaatteiden kunnioittaminen mukaan luettuina,
- B. ottaa huomioon, että äskettäisissä luotettavissa raporteissa kehoitettiin ottamaan Tampereen ohjelmassa enemmän huomioon perusoikeudet, koska korostamalla ihmisoikeuksia omalla alueellaan Euroopan unioni vahvistaa oikeutustaan ja uskottavuuttaan harjoittaa voimakkaampaa ihmisoikeuspolitiikkaa suhteissaan kolmansiiin maihin,
1. yhtyy painokkaasti komission toteamukseen<sup>2</sup> että "yhden jäsenvaltion tapahtumilla on vaikutuksia muihin jäsenvaltioihin... [ja että] on ratkaisevan tärkeää ...säilyttää yleisön luottamus sellaisilla aloilla kuin ...oikeus- ja sisäasioita koskeva yhteistyö";
  2. kehottaa nykyisiä ja tulevia jäsenvaltioita hyväksymään sen, että kyseessä on dynaaminen prosessi, koska sääntöjä pyritään tiukentamaan jatkuvasti, ja että Euroopan unioni ja jäsenvaltiot eivät voi luottaa ainoastaan passiiviseen "vastavuoroisen tunnustamisen" prosessiin, vaan niiden on lisättävä ponnistuksiaan oikeussääntöjen vahvistamiseksi kaikissa 25 jäsenvaltiossa;
  3. katsoo, että ainoastaan uusiin jäsenvaltioihin sovellettava jatkuva seuranta olisi riittämätön ja soveltumaton keino oikeuteen, vapauteen ja turvallisuuteen liittyvien puutteiden korjaamiseksi ja sen sijaan olisi luotava vastavuoroisuuteen perustuva, kaikki 25 jäsenvaltiota kattava arviointi- ja seurantakulttuuri, jossa Euroopan komissiolla ja Euroopan yhteisöjen tuomioistuimella sekä Euroopan parlamentilla ja neuvostolla olisi tärkeä osuus;

---

<sup>1</sup> KOM(2003) 606.

<sup>2</sup> KOM(2003) 675, s. 3.

4. katsoo, että on tarpeen kehittää kattavat ja selkeät Euroopan unionin laajuiset oikeussäännöt sekä järjestelmälliset valvonta- ja täytäntöönpanomenetelmät, joilla varmistetaan sääntöjen noudattaminen; kehottaa komissiota yhdenmukaistamaan liittymissopimuksen 39 artiklan soveltamisen Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklan täytäntöönpanon kanssa;
5. toivoo, että oikeus vapaan liikkuvuuteen toteutuu kaikkien EU:n kansalaisten osalta mahdollisimman pian;
6. tukee kaikkien asianomaisten maiden hallituksia niiden pyrkimyksissä jatkaa kestäväää ja tehokasta politiikkaa vähemmistöjen (erityisesti romanien) ongelmien ratkaisemiseksi ja heidän integroimiseksi yhteiskuntaan tarjoamalla mahdollisuuden koulutukseen, työhön ja asuntoon;
7. vaatii kaikkia uusia jäsenvaltioita huolehtimaan siitä, että syrjinnän vastaiset EU:n säännökset sisällytetään kokonaisuudessaan niiden lainsäädäntöön ja pannaan myös täysimääräisesti täytäntöön;
8. kehottaa asianomaisia hallituksia jatkamaan ponnistelujaan homoseksuaaleihin kohdistuvan syrjinnän poistamiseksi;
9. tukee uusia jäsenvaltioita niiden taistelussa korruptiota vastaan ja muistuttaa niitä kaikkia siitä, että korruptio riistää yhteiskunnalta usein vähäisten ja aina rajallisten julkisten varojen tehokkaan jakamisen tarjoamat edut ja että taistelu korruptiota vastaan on tuloksellista vain jos sitä toteutetaan yhteiskunnan kaikilla tasoilla;
10. katsoo, että on tarpeen edelleen parantaa laajentuneen unionin ulkorajojen turvallisuutta torjumalla tehokkaasti laitonta kauppaa ja järjestäytyntä rikollisuutta ja valmistella Schengenin standardien pikaista täytäntöönpanoa edellytyksenä vapaalle liikkuvuudelle; katsoo myös, että on tarpeen samalla kiinnittää asianmukaista huomiota perinteisiin rajat ylittäviin talous- ja kulttuurisuhteisiin rajojen lähellä asuvien ihmisten välillä;
11. on huolissaan siitä, että tiedotusvälineiden monimuotoisuus on yhä suuremmassa vaarassa tiedotusvälineiden keskittymisen takia;
12. kiinnittää huomiota siihen, että turvapaikkapolitiikka ei ole asianmukaista uusissa jäsenvaltioissa, erityisesti kun on kyse säädöksistä, mahdollisuuksista hakea turvapaikkaa ja hallinnollisen kapasiteetin puutteesta;

#### Kypros

13. on huolestunut Kyproksen oikeusasiamiehen raporteista, joiden mukaan Kyproksesta on tullut tärkeä ihmiskaupan ja erityisesti naiskaupan kauttakulkukeskus ja että tähän liittyy usein prostituution pakottamista; kehottaa Kyproksen viranomaisia ryhtymään kaikkiin tarvittaviin toimiin tämän uuden orjuuden muodon torjumiseksi;
14. kehottaa Maltaan viranomaisia nopeuttamaan turvapaikkahakemusten käsittelyä, niin että se on täysin EU:n säännösten mukaista; kehottaa lisäksi komissiota tukemaan Maltaa liittymiseen asti sen pyrkimyksissä vahvistaa hallinnollista kapasiteettiaan,

turvapaikkamenettelyyn osallistuva henkilöstö mukaan lukien, ja tukemaan näitä pyrkimyksiä myöhemmin siirtymäkauden rahastosta;

#### Slovakia

15. pitää myönteisinä Slovakian hallituksen hyväksymiä toimia maan itärajojen turvaamisen parantamiseksi ja kehottaa edelleen lisäämään Slovakian ja Unkarin välisen rajan turvallisuutta, koska se on tärkeä edellytys Slovakian liittämiseksi menestyksekkäästi Schengenin sopimukseen;
16. ottaa huomioon, että Slovakian hallitus pyrkii edelleen parantamaan turvapaikkapolitiikkaa koskevaa lainsäädäntöään Geneven yleissopimuksen mukaisesti, jotta se saisi lainsäädäntönsä yhteisön säännösten mukaiseksi; kiinnittää erityisesti huomiota siihen, että on välttämätöntä nopeuttaa turvapaikkahakemusten käsittelyä.

22. tammikuuta 2004

## **OIKEUDELLISTEN JA SISÄMARKKINA-ASIOIDEN VALIOKUNNAN LAUSUNTO**

ulkoasioiden, ihmisoikeuksien sekä yhteisen turvallisuuden ja puolustuspolitiikan valiokunnalle

Euroopan komission kattavasta seurantakertomuksesta Tšekin, Viron, Kyproksen, Latvian, Liettuan, Unkarin, Maltan, Puolan, Slovenian ja Slovakian valmiudesta liittyä Euroopan unioniin  
(KOM(2003) 675 – C5-0532/2003 – 2003/2201(INI))

Valmistelija: Ioannis Koukiadis

### **ASIAN KÄSITTELY**

Oikeudellisten ja sisämarkkina-asioiden valiokunta nimitti kokouksessaan 6. marraskuuta 2003 valmistelijaksi Ioannis Koukiadis.

Valiokunta käsitteli lausuntoluonnosta kokouksissaan 2. joulukuuta 2003 ja 22. tammikuuta 2004.

Viimeksi mainitussa kokouksessa se hyväksyi jäljempänä esitetyt tarkistukset yksimielisesti.

Äänestyksessä olivat läsnä seuraavat jäsenet: Giuseppe Gargani, (puheenjohtaja), Bill Miller (varapuheenjohtaja), Ioannis Koukiadis (valmistelija), Uma Aaltonen, Paolo Bartolozzi, Luis Berenguer Fuster (Maria Bergerin puolesta), Ward Beysen, Bert Doorn, Raina A. Mercedes Echerer (...puolesta), Janelly Fourtou, Marie-Françoise Garaud, José María Gil-Robles Gil-Delgado, Kurt Lechner, Klaus-Heiner Lehne, Sir Neil MacCormick, Manuel Medina Ortega, Elena Ornella Paciotti (Fiorella Ghilardottin puolesta), Anne-Marie Schaffner, Marianne L.P. Thyssen, Ian Twinn (Malcolm Harbourin puolesta), Diana Wallis, Joachim Wuermeling ja Stefano Zappalà.

## EHDOTUKSET

Oikeudellisten ja sisämarkkina-asioiden valiokunta pyytää asiasta vastaavaa ulkoasioiden, ihmisoikeuksien sekä yhteisen turvallisuuden ja puolustuspolitiikan valiokuntaa sisällyttämään seuraavat ehdotukset päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

1. iloitsee, että liittyvien valtioiden yhteisön säännöstöön mukautuminen on edistynyt hyvin yhtiöoikeuden, kirjanpitosääntöjen, tullioikeuden ja pääoman liikkuvuuden aloilla, mutta pahoittelee joidenkin maiden viivästystä tavarakaupan, rajat ylittävien palvelujen ja todistusten ja ammattitutkintojen tunnustamisen aloilla; on erityisen pahoillaan viivästyksestä tiettyjen ammattien vähimmäiskoulutusvaatimusten käyttöönotossa sekä puutteista teollisuus- ja elintarviketuotteiden sekä eläinlääkevalmisteiden valvonnassa;
2. pyytää komissiota ilmoittamaan selkeästi liittyville valtioille, että sisämarkkinoihin liittyvä lainsäädäntö on hyväksyttävä ja sen on oltava voimassa liittymispäivänä ja että minkäänlaista lykkäystä ei voida hyväksyä lukuun ottamatta liittymisneuvotteluissa sovittuja ehtoja siirtymäajoista;
3. pyytää komissiota ilmaisemaan huolestuneisuutensa teollis- ja tekijänoikeuksien lukuisista loukkauksista ja korostamaan oikeuslaitoksen tehtäviä tässä asiassa;
4. pitää välttämättömänä, että komissio korostaa edelleen liittyville valtioille ja suosittelee niiden kansalaisille, että "turvallisuutta koskevat lausekkeet" ovat tärkeä väline sisämarkkinoiden toimintahäiriöiden rajoittamiseksi, eivätkä ne ole osoitus yhteisvastuun puuttumisesta kyseisten maiden kanssa;
5. pyytää, että komissio turvautuu epäröimättä liittymissopimuksen erityissäännösten rangaistus- tai tukitoimiin sisämarkkinoiden toiminnan häiriöiden välttämiseksi;
6. iloitsee erinomaisista tuloksista, joita liittyvät valtiot ovat saavuttaneet yleisesti yhteisön lainsäädännön saattamisessa osaksi kansallista lainsäädäntöä ja julkishallinnossa, mutta arvioi, että henkilöressurssien alalla kaikkien liittyvien maiden eri palvelujen ja hallinnonalojen välisessä yhteistyössä on parantamisen varaa ja näille hallinnonaloille pitäisi osoittaa enemmän varoja;
7. tähdentää, että itsenäinen, riippumaton ja tehokas julkishallinto on välttämätön edellytys markkinatalouden toimivuudelle ja terveen sekä sijoittajia kiinnostavan taloudellisen ympäristön kehittämiseksi; toteaa, että tämä on erityisen tärkeää, kun on kyse sääntely- ja valvontatehtäviä hoitavista valtion viranomaisista;
8. asettaa riittävästi voimavaroja valvontaviranomaisten käytettäväksi henkilötietojen suojaamisen alalla, koska se on ainoa keino varmistaa niiden riippumattomuus, puolueettomuus ja tehokkuus;
9. pyytää komissiota antamaan yhtenäisen selkeän viestin, jossa korostetaan, että liittyvien valtioiden kansalaisille avautuvat suuret mahdollisuudet tuovat mukanaan velvollisuuksia, jotka koskevat EU:n lainsäädännön ja erityisesti sisämarkkinoiden toimivuutta koskevan lainsäädännön soveltamista, ja painottamaan, että kielteinen arvio seuraavassa



seurantaraportissa on mahdollinen;

10. pitää olennaisen tärkeänä, että oikeusjärjestelmä, sääntelyn ja hallinnon viranomaiset ja poliisin eri palvelut ovat riippumattomia ja että niillä on käytössään tarkoituksenmukaiset voimavarat tehtäviensä suorittamiseen, ja että ponnistelujen jatkaminen on välttämätöntä;
11. muistuttaa, että kaikkien kansalaisten ja erityisesti parlamenttien jäsenten ilmaisunvapaus on kaikissa ehdokasvaltioissa varmistettava niin, ettei siitä ole epäilystä, ja että parlamenttien jäseniä pitää suojata seuraamuksilta, jotka johtuvat heidän tointa harjoittaessaan esittämistään mielipiteistä; korostaa tässä yhteydessä huolestuneisuuttaan Latvian parlamentin äskettäisestä yrityksestä erottaa jäsenensä tarkkailijan tehtävistä Euroopan parlamentissa.

26. tammikuuta 2004

## **TYÖLLISYYS- JA SOSIAALIVALIOKUNNAN LAUSUNTO**

ulkoasioiden, ihmisoikeuksien sekä yhteisen turvallisuuden ja puolustuspolitiikan valiokunnalle

Euroopan komission kattavasta seurantakertomuksesta Tšekin, Viron, Kyproksen, Latvian, Liettuan, Unkarin, Maltan, Puolan, Slovenian ja Slovakian valmiudesta liittyä Euroopan unioniin  
(KOM(2003) 675 – C5-0532/2003 – 2003/2201(INI))

Valmistelijat: Miet Smet ja Harald Ettl

### **ASIAN KÄSITTELY**

Työllisyys- ja sosiaalivaliokunta nimitti kokouksessaan 22. lokakuuta 2003 valmistelijoiksi Miet Smetin ja Harald Ettl.

Valiokunta käsitteli lausuntoluonnosta kokouksissaan 16. joulukuuta 2003 ja 22. tammikuuta 2004.

Viimeksi mainitussa kokouksessa se hyväksyi jäljempänä esitetyt tarkistukset yksimielisesti.

Äänestyksessä olivat läsnä seuraavat jäsenet: Theodorus J.J. Bouwman (puheenjohtaja), Marie-Hélène Gillig (varapuheenjohtaja), Winfried Menrad (varapuheenjohtaja), Miet Smet ja Harald Ettl (valmistelijat), Anne André-Léonard, Elspeth Attwooll, Regina Bastos, Hans Udo Bullmann (Jan Anderssonin puolesta), Ieke van den Burg, Luigi Cocilovo, Proinsias De Rossa, Carlo Fatuzzo, Ilda Figueiredo, Anne Elisabet Jensen (Marco Formentinin puolesta), Karin Jöns, Jean Lambert, Thomas Mann, Mario Mantovani, Claude Moraes, Neil Parish (Raffaele Lombardon puolesta työjärjestyksen 153 artiklan 2 kohdan mukaisesti), Manuel Pérez Álvarez, Bartho Pronk, Lennart Sacrédeus, Herman Schmid, Elisabeth Schroedter (Jillian Evansin puolesta), Helle Thorning-Schmidt ja Barbara Weiler.

## EHDOTUKSET

Työllisyys- ja sosiaalivaliokunta pyytää asiasta vastaavaa ulkoasioiden, ihmisoikeuksien sekä yhteisen turvallisuuden ja puolustuspolitiikan valiokuntaa sisällyttämään seuraavat ehdotukset päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

1. pitää erittäin myönteisenä näiden maiden kaiken kaikkiaan huomattavaa edistymistä ja painottaa, että muutamat jäljellä olevat ongelmat eivät voi jättää varjoon sitä tosiasiaa, että tuleva laajentuminen merkitsee Euroopan manteren historiallista yhdistymistä ja että laajentumisen valmistelut on saatu käytännössä valmiiksi useimmilla yhteisön säännösten aloilla;
2. korostaa, että sosiaalisen Euroopan yleistavoitteet ja sitä koskevat pyrkimykset säilyvät liittymisen jälkeenkin eikä niitä saa alentaa; korostaa, että sosiaalialan lainsäädäntö on Lissabonin strategian onnistuneen täytäntöönpanon välttämätön edellytys ja väline laajentuneessa unionissa;
3. korostaa sekä vahvojen ja asiantuntevien työnantajajärjestöjen että ammattiyhdistysten tarvetta, koska ne ovat hyvin toimivan työmarkkinaosapuolten vuoropuhelun kulmakivet; korostaa, että tarvitaan riittävästi institutionaalisia voimavaroja, erityisesti hyvin koulutettua, kokenutta ja dynaamista henkilöstöä, ja taloudellista riippumattomuutta; kehottaa tulevia jäsenvaltioita ponnistelemaan tehokkaammin työehtosopimusten kattavuuden lisäämiseksi alakohtaisesti ja alojen rajojen yli sekä ulottamaan sopimukset koskemaan myös henkilöitä, jotka eivät ole allekirjoittaneet niitä; kehottaa jäsenvaltioita lisäksi kannustamaan ammattiyhdistysten ja työnantajajärjestöjen välityksellä maassaan liiketoimintaa harjoittavia yrityksiä osallistumaan aktiivisemmin työmarkkinayhteistyöhön;
4. kehottaa uusia jäsenvaltioita korostamaan henkilöresurssien merkitystä poliittisessa toimintaohjelmassaan; korostaa tarvetta edistää edelleen alueellisten ja paikallisten palvelulaitosten, esimerkiksi työnvoimatoimistojen, verkostoa sekä aktiivisia ja kestäviä työmarkkinastrategioita kasvavan toimeettomuuden ja paikalleen juuttuneen työttömyyden torjumiseksi; vaatii toteuttamaan toimia valtavan korkean nuorisotyöttömyyden poistamiseksi, erityisesti maissa, joissa se on selkeästi yli 20 prosenttia, kuten Puolassa (41,5 %), Slovakiassa (38,9 %), Liettuassa (30,9 %), Virossa (24,5 %) ja Latviassa (22,9 %);
5. edellyttää intensiivistä valmistautumista Euroopan työllisyysstrategian toteutukseen, jotta muun muassa voidaan estää pätevän työvoiman siirtyminen ulkomaille;
6. tähdentää, että vakaata ja kestävää sosiaaliturvajärjestelmää on edelleen kehitettävä, mutta kehittäminen ei saa johtaa siihen, että suurin osa väestöstä saa vain keskinkertaisia palveluja tai saa niitä rajoitetusti ja samaan aikaan pienellä osalla väestöstä, jolla on varaa ottaa lisävakuutus, on käytössään korkealaatuinen sosiaaliturva; muistuttaa, että hyvää sosiaaliturvajärjestelmää on pidettävä tuotannontekijänä eikä niinkään kustannuksena;

7. pahoittelee, että huolimatta positiivisesta talouskasvusta joidenkin maiden köyhyysasteet ovat yhä korkeat; muistuttaa työssäkäyvien köyhien ongelmasta: Puolassa ja Liettuassa yli 70 % köyhistä käy työssä ja kaikissa muissa uusissa jäsenvaltioissa yli 40 %; muistuttaa, että köyhyyttä ja sosiaalista syrjäytymistä koskevassa analyttisessä työssä ja sosiaalialan tilastojärjestelmissä tarvitaan vielä kehitystä; varoittaa suurista ja yhä kasvavista eroista kaupunki- ja maaseutuväestön välillä;
8. kehottaa jäsenvaltioita järjestämään kansalaisille koulutusta ja tietotusta syrjintään liittyvistä kysymyksistä varmistaakseen nykyisen säännösten oikean täytäntöönpanon ja lisäksi kehittääkseen syrjintää koskevia säännöksiä; kehottaa uusia jäsenvaltioita poistamaan jäljellä olevat palkkaerot ja muut työn epätasa-arvoisuudet, mikä on tärkeätä pyrittäessä lisäämään naisten vähäistä osallistumista; kehottaa uusia jäsenvaltioita ryhtymään toimiin sukupuoleen, rotuun, kansallisuuteen, vammaan, ikään, seksuaaliseen suuntautumiseen ja uskontoon perustuvan syrjinnän vähentämiseksi ja keskittymään erityisesti etnisten vähemmistöjen kohtelun parantamiseen;
9. toteaa, että vaikka kaikki maat ovat tehneet riittävästi valmisteluja työterveyden ja -turvallisuuden alalla, on edelleen vaadittava yhteisön säännösten sekä koko tarvittavan johdetun oikeuden tehokasta täytäntöönpanoa hyödyntämällä Euroopan sosiaalisen mallin perustana olevia oikeudellisia ja ohjelmoinnin välineitä; on huolestunut käytännöstä, jossa vaarallisissa oloissa työskentelystä maksetaan korkeampaa palkkaa sen sijaan, että pantaisiin täytäntöön yhteisön säännöstö, jossa kielletään tällainen riskialtis toiminta rahallista tai muuta korvausta vastaan;
10. korostaa, että alhainen eliniänodote johtuu osaksi lukuisista työtapaturmista ja työperäisistä sairauksista; katsoo, että tämän vuoksi olisi Euroopan strategiassa vuosille 2002–2006 vahvistettuja periaatteita noudattaen toteutettava tiedotus- ja ehkäisytoimia ja otettava käyttöön työntekijöiden turvallisuutta ja terveyttä edistävä monialainen toimintatapa;
11. tähdentää, että rakennepolitiikan ja etenkin Euroopan sosiaalirahaston avulla olisi kytkettävä yhteen vaihtelevan tasoinen aluekehitys ja taloudellisen kehityksen, matkailun, kulttuurin ja ympäristönsuojelun tavoitteet ja pyrittävä estämään erojen kasvaminen;
12. TŠEKIN TASAVALTA  
toivoo, että Tšekin tasavallassa pannaan käytännössä täytäntöön integroitu työllisyyteen ja sosiaaliseen osallisuuteen tähtäävä strategia; varoittaa, että monet erilaiset romanien syrjinnän muodot ja heidän sosiaalinen syrjäytymisensä Tšekin tasavallassa antavat nekin edelleen aiheita huoleen;
13. VIRO  
korostaa, että Viron on toteutettava päättäväisiä toimenpiteitä, joilla suuri osa yhteisön säännöstöstä työlainsäädännön sekä naisten ja miesten yhdenvertaisen kohtelun alalla sisällytetään osaksi kansallista lainsäädäntöä, ja että maan on tehtävä enemmän etnisten vähemmistöjen integroimiseksi; pahoittelee työntekijöiden ja työnantajien edustajien välisen itsenäisen kahdenvälisen sosiaalisen vuoropuhelun puutteita;

#### 14. KYPROS

kehottaa Kyprosta saattamaan joidenkin alojen työaika-asetukset osaksi kansallista lainsäädäntöä sekä panemaan täytäntöön työpaikkojen terveysriskejä koskevan puitedirektiivin ja yksittäiset määräykset;

#### 15. LATVIA

kehottaa Latviaa tekemään enemmän etnisten vähemmistöjen integroimiseksi; pahoittelee työntekijöiden ja työnantajien edustajien välisen itsenäisen kahdenvälisen sosiaalisen vuoropuhelun puutteita sekä yleisten työehtosopimusten puuttumista; kehottaa Latviaa saattamaan joidenkin alojen työaika-asetukset osaksi kansallista lainsäädäntöä;

#### 16. LIETTUA

Toivoo, että Liettuassa pannaan käytännössä täytäntöön integroitu työllisyyteen ja sosiaaliseen osallisuuteen tähtäävä strategia; pahoittelee joitakin työntekijöiden ja työnantajien edustajien välisen itsenäisen kahdenvälisen sosiaalisen vuoropuhelun puutteita Liettuassa;

#### 17. UNKARI

korostaa, että rahoitus- ja henkilöstökapasiteetin puute Unkarissa muodostaa esteen käytännön sosiaaliselle vuoropuhelulle, ja on huolissaan siitä, että Unkarissa ei vielä ole vaadittuja sääntöjä työnantajan velvollisuuksista, jotka liittyvät työntekijöiden tai näiden edustajien aktiiviseen kuulemiseen, informoimiseen ja osallistumiseen; odottaa Unkarin asettavan yhteisön säännöstössä vaaditun tasa-arvoelimen sekä jatkamaan työllisyys- ja integraatiostrategioiden kehittämistä; varoittaa, että monet erilaiset romanien syrjinnän muodot ja heidän sosiaalinen syrjäytymisensä Tšekin tasavallassa antavat nekin edelleen aiheutta huoleen;

#### 18. MALTA

korostaa, että rahoitus- ja henkilöstökapasiteetin puute muodostaa esteen käytännön sosiaaliselle vuoropuhelulle;

#### 19. PUOLA

pahoittelee, että naisten ja ikääntyneiden työntekijöiden syrjintää ei vielä ole asianmukaisesti poistettu Puolassa; kehottaa hallitusta käytännön toimenpiteisiin, joilla jatketaan työllisyys- ja integraatiostrategioiden kehittämistä, ja kehottaa Puolaa sisällyttämään sukupuolikysymysten valtavirtaistamisen työvoimalainsäädäntöönsä sekä asettamaan yhteisön säännöstössä vaaditun tasa-arvoelimen; korostaa, että on vielä tehtävä runsaasti lainsäädäntötyötä, jotta Puolan tilanne saadaan vastaamaan yhteisön säännöstöä työaikojen ja osa-aikatyön, työpaikkaneuvostojen ja työntekijöiden lähettämisen alalla, ja että työnantajien ja työntekijöiden edustajien välisessä itsenäisessä kahdenvälisessä sosiaalisessa vuoropuhelussa on Puolassa vakavia puutteita;

#### 20. SLOVENIA

kehottaa Sloveniaa saattamaan joidenkin alojen työaika-asetukset osaksi kansallista lainsäädäntöä; on huolissaan työntekijöiden ja työnantajien edustajien välisen itsenäisen kahdenvälisen sosiaalisen vuoropuhelun puutteista Sloveniassa;

21. SLOVAKIA

pahoittelee, että naisten ja ikääntyneiden työntekijöiden syrjintää ei vielä ole asianmukaisesti poistettu Slovakiassa; kehottaa hallitusta käytännön toimenpiteisiin, joilla jatketaan työllisyys- ja integraatiostrategioiden kehittämistä; korostaa, että rahoitus- ja henkilöstökapasiteetin puute Slovakiassa muodostaa esteen käytännön sosiaaliselle vuoropuhelulle; kehottaa Slovakiaa saattamaan joidenkin alojen työaika-asetukset osaksi kansallista lainsäädäntöä; varoittaa, että monet erilaiset romanien syrjinnän muodot ja heidän sosiaalinen syrjäytymisensä Slovakiassa antavat nekin edelleen aiheutta huoleen;

22. kehottaa komissiota järjestämään Euroopan sosiaalirahaston (ESR) hallinnon yksinkertaistamalla ja hajauttamalla sitä hallinnon tehostamiseksi; katsoo, että tähän liittyy tavoitteiden mukainen hallinto ja tuloksiin perustuva asianmukainen arviointi; kehottaa ehdokasvaltioita perustamaan tai lujittamaan hallinnon kapasiteettia ja hallintorakenteita ESR:n rahoittamien hankkeiden koordinaatiota ja toteutusta varten ja varoittaa varojen vajaakäytön vaarasta.

23. pahoittelee, että naisten ja lasten kauppa on yhä suuri ongelma monissa ehdokasvaltioissa; painottaa, että komission, neuvoston ja ehdokasvaltioiden on kiireesti estettävä ja torjuttava tehokkaammin ihmiskauppaa kaikilla tasoilla eli poliisin, oikeuslaitoksen, maahanmuuttoviranomaisten ja sosiaalipalveluiden piirissä, ja että EU:n on myönnettävä tähän työhön asianmukaista rahoitusta ja teknistä tukea.

28. tammikuuta 2004

## **MAATALOUDEN JA MAASEUDUN KEHITTÄMISEN VALIOKUNNAN LAUSUNTO**

ulkoasioiden, ihmisoikeuksien sekä yhteisen turvallisuuden ja puolustuspolitiikan valiokunnalle

Euroopan komission kattavasta seurantakertomuksesta Tšekin, Viron, Kyproksen, Latvian, Liettuan, Unkarin, Maltaan, Puolan, Slovenian ja Slovakian valmiudesta liittyä Euroopan unioniin  
(KOM(2003) 675 – C5-0532/2003 – 2003/2201(INI))

Valmistelija: Karl Erik Olsson

### **ASIAN KÄSITTELY**

Maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunta nimitti kokouksessaan 4. marraskuuta 2003 valmistelijaksi Karl Erik Olssonin.

Valiokunta käsitteli lausuntoluonnosta kokouksissaan 25. marraskuuta 2003 ja 26.–27. tammikuuta 2004.

Viimeksi mainitussa kokouksessa se hyväksyi jäljempänä esitetyt tarkistukset äänin 16 puolesta ja 2 tyhjää.

Äänestyksessä olivat läsnä seuraavat jäsenet: Friedrich-Wilhelm Graefe zu Baringdorf (puheenjohtaja), Karl Erik Olsson (valmistelija), Niels Busk, Francesco Fiori, Georges Garot, Lutz Goepel, Willi Görlach, María Izquierdo Rojo, Elisabeth Jeggle, Salvador Jové Peres, Hedwig Keppelhoff-Wiechert, Heinz Kindermann, Véronique Mathieu, Hans-Peter Mayer (Michl Ebnerin puolesta), Xaver Mayer, Jan Mulder (Giovanni Procaccin puolesta), Mikko Pesälä ja Dominique F.C. Souchet.

## PERUSTELUT

Siinä yhteydessä, kun uudet jäsenvaltiot liittyvät unioniin 1. toukokuuta 2004, maatalouselinkeinon yhteiskunnallinen merkitys kasvaa huomattavasti Euroopan unionissa. Tällä hetkellä EU:n 15 jäsenvaltiossa vain 4 prosenttia aktiivisesta työvoimasta on maatalouden palveluksessa. EU:hun liittyvissä 10 valtiossa maatalouden osuus työvoimasta on keskimäärin 13 prosenttia.

Edellä mainitun valossa ei ole yllättävää, että maatalouden rahoittaminen ja maaseutualueiden kehittäminen olivat pääosassa, kun laajentumisneuvottelut olivat ratkaisuvaiheessa Eurooppa-neuvoston Kööpenhaminan huippukokouksessa joulukuussa 2002. Maatalouden ja maaseudun kehittäminen ja niiden kehittämisen julkinen tukeminen on myös tulevana vuosina jatkuvasti esillä oleva teema EU:n 25 jäsenvaltiossa.

Edellä mainitun vuoksi EU:n on – vielä suuremmassa määrin kuin aikaisemmin – keskityttävä vahvan ja kilpailukykyisen, mutta myös kestävän maatalouselinkeinon ylläpitämiseen, joka voi osaltaan edistää myönteistä yhteiskunnallista kehitystä ja elämänlaadun parantamista. Tämä on erityisen tärkeää maaseutualueilla, joilla on vähän muita työllisyys- ja tulonsaantimahdollisuuksia.

Sekä vanhoissa että uusissa jäsenvaltioissa maatalojen tehokkuudessa on valtavia eroja. Toisen ryhmän muodostavat tehokkaat ja intensiivistä tuotantoa harjoittavat maatilat, toisen suuri joukko pientiloja, joilla tuotantomenetelmät ovat huomattavasti vähemmän kehittyneitä. Tämän lisäksi maataloudessa on edelleen suuria maantieteellisiä eroja sekä maiden että alueiden välillä, mikä vaikuttaa merkittävästi maatalouselinkeinon. Tämän vuoksi on korostettava, että yhteisen maatalouspolitiikan tulevien uudistusten haasteena on kanavoida suurempi osa EU:n maatalousbudjetista mieltä vailla olevasta tuotannon tukemisesta laadun, ruokaturvallisuuden, eläinten hyvinvoinnin, uusien maatalouden muotojen ja uusien maaseutuelinkeinon kehittämiseen, millä torjutaan maaseudun väestökatoa ja jolla päivittäin varmistetaan, että maaseutualueet täyttävät asianmukaiset sosiaaliset vaatimukset ja tarjoavat riittävästi työpaikkoja väestön kannustamiseksi pysymään maaseutualueilla. Samaan aikaan on turvattava maatalouden kilpailukyky ja se, että EU:n maatalouspolitiikka ei väärin kilpailua kansainvälisillä markkinoilla.

Yhteisen maatalouspolitiikan hallinnointi on monimutkainen ja vaativa julkisen hallinnon tehtävä, joka sisältää suurten rahasummien käsittelyn jäsenvaltioissa. Sen on vuoksi on syytä vakavaan huoleen, kun komissio toteaa, että useiden liittyvien maiden julkisella hallinnolla ei ole riittävästi resursseja eikä pätevyyttä, tai että julkinen hallinto ei ole riittävän riippumaton, jotta se pystyisi varmistamaan EU-oikeuden asianmukaisen täytäntöönpanon, ja että useissa jäsenvaltioissa korruptio on edelleen hyvin yleistä.

Julkisen hallinnon puutteellisen valmistautumisen – hälyttävänä – seurauksena useat maat eivät vielä ole saattaneet päätökseen niiden hallintoyksikköjen perustamista, jotka vastaavat tukien maksamisesta maataloustuottajille. Näistä puutteista saattaa koitua erityisen kielteisiä seurauksia maaseutuväestölle ja ne saattavat aiheuttaa suuria ongelmia uusien maiden jäsenyyden alkuvaiheessa.

Useimpien uusien jäsenvaltioiden maataloudessa on tehtävä suuria rakennemuutoksia, jotta maatalous voidaan muuttaa tehokkaammaksi ja sopeuttaa markkinoihin. Tässä prosessissa



aktiiviset toimenpiteet ovat ehdottoman tärkeitä, jotta työttömyys maaseudulla ei nousisi jättimäisiin lukemiin. Hyvin rakennetun hallinnon ja hyvin laadittujen kehittämissuunnitelmien avulla kymmenellä uudella jäsenvaltiolla saattaa olla jopa 15 nykyistä jäsenvaltiota paremmat mahdollisuudet kehittää maaseutua.

Sen sijaan, että useat nykyiset jäsenvaltiot joutuvat torjumaan lisääntyvää kaupungistumista yrittämällä kääntää muuttoliikkeen suuntaa, uusissa jäsenvaltioissa asukkaiden maaseudulla pysymistä voidaan edistää työpaikkojen monipuolistamisen avulla. On tärkeää, että maaseutupolitiikan rakenteet ovat täysin toimintakykyisiä, jotta ne voivat ottaa vastaan runsaskätiset tuet, joita jaetaan ennen kaikkea kahden ensimmäisen vuoden aikana.

On ilahduttavaa, että useimmat uudet jäsenvaltiot ovat edistyneet huomattavan pitkälle maaseutupolitiikan kehittämisessä. Kymmenestä tulevasta jäsenvaltiosta vain Unkarilla on vakavia ongelmia. Malta ja Puola täyttävät vaatimukset osittain, mutta niiden on nopeutettava toimenpiteitään tällä alalla.

Valmistelija katsoo kuitenkin, että EU:n uusien jäsenvaltioiden lisäksi myös komissiolla on suuri vastuu asianmukaisten hallintoelinten perustamisen varmistamisesta. Tämän vuoksi komissiota – ja uusia jäsenvaltioita – on pyydettävä kaksinkertaistamaan panostuksensa jäljellä olevana aikana, joka päättyy 1. toukokuuta 2004. Kertomuksissa kuvattujen ongelmien lisäksi olisi tarkoituksenmukaista, että komissio antaisi tarkemman selvityksen siitä, missä määrin tässä laajentumisprosessin myöhäisessä vaiheessa voi vielä nousta esiin ongelmia, jotka ovat niin vakavia ("punaisen valon" alueet), että ne voivat vaarantaa asianomaisen maan jäseneksi ottamisen myös siinä tapauksessa, että komissio vahvistaa yksiselitteisesti liittymispäivämääräksi 1. toukokuuta 2004. Kaukonäköisyys ja virheiden ja puutteiden korjaaminen ovat välttämättömiä. Tämän vuoksi painoa ei tule asettaa poliittiselle vastuulle, vaan suuremmissa määrin sen varmistamiselle, että sekä komissio että uudet jäsenvaltiot ovat täsmällisesti tietoisia siitä, mistä konkreettiset ongelmat johtuvat, ja siitä, miksi niitä ei ole ratkaistu prosessin aikaisemmassa vaiheessa. Valmistelija on vakuuttunut siitä, että mainittu tietoisuus edistää osaltaan nopeampien ja tehokkaampien ratkaisujen löytämistä.

Komission johtopäätökset perustuvat 30. syyskuuta 2003 vallinneeseen tilanteeseen. Valmistelija pitää tätä ongelmana, koska tiettyjä aloja koskevat tiedot ovat todellisuudessa peräisin kesälomaa edeltäneeltä ajalta. Monissa tapauksissa on voitu hyväksyä ja säätää lakeja ja uusia toimenpiteitä sen jälkeen, kun hallitukset ja parlamentit ovat palanneet työhön syksyn aikana. Koska laajentuminen on vain muutaman kuukauden päässä, komission on hankittava täydelliset tiedot siitä, mihin toimenpiteisiin uusissa jäsenvaltioissa on ryhdytty jäsenyyden valmistelemiseksi viime kuukausien aikana.

## EHDOTUKSET

Maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunta pyytää asiasta vastaavaa ulkoasioiden, ihmisoikeuksien sekä yhteisen turvallisuuden ja puolustuspolitiikan valiokuntaa sisällyttämään seuraavat ehdotukset päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

- A. muistuttaa, että hyvin toimiva, kilpailukykyinen ja kestävä maatalouselinkeino edistää merkittävällä tavalla harmonisen ja kestävän yhteiskunnallisen kehityksen varmistamista,
- B. ottaa huomioon, että voimassa olevan yhteisön säännösten (*acquis communautaire*) täydellinen ja asianmukainen täytäntöönpano yhteisen maatalouspolitiikan alalla varmistaa tarkoituksenmukaisen kehityksen,
- C. huomauttaa, että yhteinen maatalouspolitiikka on yksi niistä liittymissopimuksen aloista, joilla komissio voi ottaa käyttöön ylimääräisiä siirtymäkauden järjestelyjä yhteisön säännösten (*acquis communautaire*) täytäntöönpanoon liittyvien ongelmien välttämiseksi sen jälkeen, kun kaikki 10 maata ovat liittyneet EU:n täysivaltaisiksi jäseniksi,
- D. toteaa, että ne rakennemuutokset, jotka uusien jäsenvaltioiden on toteutettava, edellyttävät toimivaa maaseutupolitiikkaa; pitää myönteisenä, että seitsemällä kymmenestä uudesta jäsenvaltiosta ei näytä olevan mitään ongelmia maaseutupolitiikan oikea-aikaisessa käyttöönotossa,

### Yleistä

- 1. pitää myönteisenä sitä, että komissio on arvioinut jokaista maata systemaattisesti ja perusteellisesti, koska yksityiskohtainen tilannekatsaus on välttämätön työväline niillä aloilla, joilla uusien jäsenvaltioiden on ehdottomasti huolehdittava edistymisestä ja lisätoimenpiteistä;
- 2. pitää myönteisenä, että komissio perusteellisen arviointinsa pohjalta katsoo yksiselitteisesti, että yhteistä maatalouspolitiikkaa voidaan soveltaa jokaisessa kymmenestä uudesta jäsenvaltiosta niiden liittymisestä lähtien;
- 3. pitää myönteisenä uusien jäsenvaltioiden kaikkien tasojen jättimäistä työsuoritusta hallinnon uudistamisen, lainsäädännön hyväksymisen ja konkreettisen täytäntöönpanon sekä normien ja standardien käyttöönoton aloilla, mikä on tuonut ne tavoitteeseensa eli jäsenyyden hyväksymiseen;
- 4. pitää valitettavana sitä, että suuria ratkaisemattomia ongelmia on edelleen olemassa; on sen vuoksi huolissaan siitä, että useissa maissa keskushallinto ja muut hallinnon tasot eivät edelleenkään pysty varmistamaan EU-oikeuden asianmukaista täytäntöönpanoa, maataloustuen maksaminen mukaan lukien; katsoo, että tässä yhteydessä julkisessa hallinnossa laajalle levinnyt korruptio antaa syyn erityisen vakavaan huoleen;

5. yhtyy komission kantaan sen suhteen, että kaikki rahoituksen hallinnointiin liittyvät puutteet on korjattava 30. huhtikuuta 2004 mennessä, koska muussa tapauksessa EU-tuki jää maksamatta useilla aloilla;
6. panee merkille, että mikään maa ei selviä ilman huomautuksia komission kertomuksissa; toteaa kuitenkin tyydytyksellä, että Virolla, Liettualla ja Slovenialla ei ole mitään vakavia ongelmia;
7. kehottaa liittyviä valtioita ryhtymään tarvittaviin toimenpiteisiin organisaatorakenteiden parantamiseksi ennen liittymistä; korostaa samassa yhteydessä, että komission on toimittava aktiivisemmassa roolissa siten, että se auttaa tulevia jäsenvaltioita perustamaan välttämättömät hallinnolliset yksiköt ja rakenteet;
8. pitää erityisen vakavina tiettyjä ruokaturvallisuuteen ja kansanterveyteen liittyviä ongelmia, mukaan lukien erityisesti yhteisön normien puutteellinen täytäntöönpano elintarviketeollisuudessa ja valvonnan puutteellisuus yhteisön ulkorajoilla; on vakavasti huolissaan siitä, että useimmat unionin liittyvät maat ovat edistyneet vain vähän eläinlääkintälainsäädännön alalla ja erityisesti kysymyksissä, jotka liittyvät BSE-riskin estämiseen ja teurastuksen sivutuotteiden käsittelyyn; korostaa, että elintarvikkeiden turvallisuutta on pikaisesti parannettava;
9. toteaa, että EU:n elintarvikehygieniää koskevia asetuksia ollaan parhaillaan tarkistamassa mutta joissakin unioniin liittyvissä maissa ne on tulkittu hyvin tiukasti, jotta elintarvikejalostuksessa voidaan tehdä rakennemuutoksia keskittämällä tuotantoyksiköitä ja sulkemalla pienyrityksiä;
10. kehottaa komissiota suhtautumaan vanhoissa ja uusissa jäsenvaltioissa yhtä joustavasti paikallisen ja suoramarkkinoinnin sekä perinteisen elintarvikejalostuksen hygieniasääntöihin, erottamaan toisistaan kansanterveyttä parantavat hygieniavaatimukset ja teollisen elintarvikejalostuksen infrastruktuurivaatimukset sekä ottamaan huomioon paikalliset ja alueelliset markkinat, työllisyyden sekä tuottajien ja kuluttajien ruokaan liittyvät mieltymykset kulloisellakin alueella;
11. on huolissaan siitä, että tietyillä uusilla jäsenvaltioilla on ollut suuria ongelmia Sapard-ohjelmaan sisältyvien toimien täytäntöönpanossa, minkä vuoksi tukien maksaminen on myöhästynyt ja minkä vuoksi joissakin tapauksissa maksaminen on hallinnollisten puutteiden vuoksi aloitettu vasta vuonna 2003; katsoo, että siirtymävaiheessa on mahdollistettava käyttämättömien varojen käyttäminen maaseudun kehittämiseen seuraavan vuoden talousarviossa;
12. toivoo, että uusien jäsenvaltioiden osallistuminen uuteen maatalouspolitiikkaan varmistaa maaseutualueiden myönteisen kehittämisen, joka edistää hyvinvointia ja elämisen laatua maaseudulla; kehottaa komissiota toteuttamaan aloitteita, joiden myötä voidaan estää maaseudulta pois muuttamisen ja työttömyyden lisääntymisen kaltaiset yhteiskunnalliset häiriötekijät; korostaa osittain omavaraisten tilojen merkitystä sekä näiden tilojen tuen tarvetta;

13. panee merkille, että monet hakijamaat ovat toteuttaneet toimenpiteitä 30. syyskuuta 2003 jälkeisenä aikana, mikä on ollut käsiteltävänä oleviin kertomuksiin sisältyvien tietojen viimeinen keräämispäivä; edellyttää, että komissio hankkii täydelliset tiedot hakijamaissa kyseisen päivämäärän jälkeen tapahtuneesta kehityksestä; pitää ehdottoman välttämättömänä, että yksityiskohtaisia tietoja on hankittava kehityksestä aivan viimeisimpänä aikana, koska laajentuminen on jo tulossa; toteaa tässä yhteydessä toivovansa, että tässä lausunnossa ilmaistut yksittäisiä uusia jäsenvaltioita koskevat kriittiset johtopäätökset ovat myönteisen kehityksen ja ponnistelujen ansiosta viime kuukausien aikana menettäneet merkitystään ja tulleet liittymispäivään 1. toukokuuta 2004 mennessä täysin tarpeettomiksi;

### **Tšekin tasavalta**

14. pitää myönteisenä Tšekin tasavallan hallintopiirien lakkauttamista 1. tammikuuta 2003 sekä sitä seurannutta toimivallan siirtämistä alueille ja uusille kunnille; katsoo, että hajauttaminen valmistaa tietä kohti alueellisen julkisen hallinnon parantamista maaseutualueilla;

15. pitää myönteisenä, että Tšekin tasavalta on jo varmistanut täytäntöönpanon useilla aloilla, muun muassa tärkeällä maaseudun kehittämisen alalla;

16. pitää valitettavana, että Tšekin tasavallan keskushallinnon jo hyväksytyin uudistamisen täytäntöönpano on myöhässä aikataulusta; on huolissaan siitä, että tämä saattaa vaikuttaa erityisen kielteisellä tavalla Tšekin tasavallan kykyyn perustaa ajoissa virallinen maksuviranomainen ja yhdistetty hallinnointi- ja valvontajärjestelmä, mikä voi tehdä osittain tai kokonaan mahdottomaksi sen, että Tšekin tasavalta voisi saada tukea EU:n maatalousbudjetista; kehottaa komissiota lisäämään Tšekin tasavallalle antamaansa tukea kaikkien jäljellä olevien ongelmien ratkaisemiseksi;

17. toivoo, että Tšekin tasavalta edistyy nopeasti yhteisten markkinajärjestelyjen täytäntöönpanossa useilla aloilla, mukaan lukien sokeri, viini ja naudanliha;

18. on huolissaan siitä, että useilla aloilla, mukaan lukien ruokaturvallisuus, kasviterveys ja eläinten terveys, eläinten hyvinvointi ja rehunlainsäädäntö, on niin vakavia ongelmia, että komissio epäilee Tšekin tasavallan kykyä saada asiat asianmukaiseen järjestykseen ennen maan liittymistä EU:hun; toivoo, että Tšekin tasavalta ryhtyy nopeisiin ja tehokkaisiin toimenpiteisiin puutteiden korjaamiseksi;

### **Viro**

19. pitää myönteisenä sitä, että yhteisen maatalouspolitiikan hallinnoinnin vaatimat järjestelmät ovat suurelta osin valmiina; on erityisen tyytyväinen siihen, että komissio ei sen vuoksi ole todennut mitään tätä neuvottelulukua koskevia ongelmia;

20. katsoo, että Viro pystyy ennen jäsenyyden toteutumista selvittämään ne ongelmat, jotka edelleen liittyvät tiettyihin yhteisiin markkinajärjestelyihin;

21. kehottaa kuitenkin Viroa tehostamaan toimenpiteitään, jotka koskevat eläinlääkintään ja kasviterveyteen liittyviä ongelmia, asianmukaiset valvonta- ja tarkastusjärjestelmät mukaan lukien;

### **Kypros**

22. pitää valitettavana sitä, että Kypros on myöhässä maksuviranomaisen perustamista koskevasta aikataulustaan, koska se vaarantaa EU:n talousarviosta maksettavien maataloustukien ja maaseudun kehittämistukien maksamisen Kyprokselle;
23. on huolissaan markkinointimekanismien valmistelun puutteellisuudesta ja odottaa Kyproksen ryhtyvän välittömästi toimenpiteisiin yhteisön säännösten (*acquis communautaire*) täytäntöönpanemiseksi;

### **Latvia**

24. kehottaa komissiota auttamaan Latvian viranomaisia varmistamaan organisaatioon ja erityisesti tietotekniikkaan liittyvien ongelmien ratkaisemisen, jotta maksuviranomainen voi olla toiminnassa liittymispäivämäärästä lähtien;
25. kehottaa Latviaa mahdollisimman nopeasti ilmoittamaan komissiolle suunnitelmistaan, jotka koskevat maaseudun kehittämistä EMOTRin takuurahaston varoilla;
26. toteaa tyydytyksellä, että Latvia on perustanut vaaditut laadunvalvonnan hallintorakenteet; katsoo, että Latvia pystyy varmistamaan täydellisesti yhteisön lainsäädännön täytäntöönpanon kasviterveyden alalla;
27. on huolissaan siitä, että Latvia ei ole siirtänyt tarttuvia spongiformisia enkefalopatioita (TSE) sekä eläinperäisiä sivutuotteita koskevaa yhteisön lainsäädäntöä täydellisesti kansalliseen lainsäädäntöönsä, koska nämä asiat ovat kansanterveyden kannalta äärettömän tärkeitä laajentuneen unionin kaikissa osissa; kehottaa Latvian viranomaisia ryhtymään välittömästi radikaaleihin toimenpiteisiin mainittujen ongelmien ratkaisemiseksi;

### **Liettua**

28. pitää myönteisenä sitä, että Liettua on saavuttanut erinomaista edistymistä liittymisneuvotteluihin sisältyvien vaatimusten täyttämässä muun muassa maatalouden tilinpidon, yhteisten markkinajärjestelyjen sekä maaseudun kehittämisen aloilla;
29. kehottaa Liettuan viranomaisia säätämään nopeasti vaaditut lait, jotka koskevat virallisen maksuviranomaisen sekä yhdistetyn hallinnointi- ja valvontajärjestelmän perustamista; kehottaa komissiota antamaan kaikkea tarvittavaa apua mainittujen ongelmien ja erityisesti tietotekniikkaongelmien ratkaisemiseen;
30. on huolissaan siitä, että Liettua ei ole perustanut sisämarkkinoiden vaatimaa täydellistä eläinlääkinnällistä valvontajärjestelmää; toteaa kuitenkin tyydytyksellä, että Liettuan valvontajärjestelyt kolmansien maiden rajoilla ovat riittäviä;

## Malta

31. kehottaa Maltan viranomaisia antamaan ehdottoman etusijan yhdistetyn hallinnointi- ja valvontajärjestelmän perustamiselle ja kehottaa komissiota antamaan Maltalle kaikkea tähän alaan liittyvää apua;
32. on huolissaan siitä, että Malta ei ole siirtänyt tarttuvia spongiformisia enkefalopatioita (TSE) sekä eläinperäisiä sivutuotteita koskevaa yhteisön lainsäädäntöä täydellisesti kansalliseen lainsäädäntönsä, koska nämä asiat ovat kansanterveyden kannalta äärettömän tärkeitä laajentuneen unionin kaikissa osissa; kehottaa Maltan viranomaisia ryhtymään välittömästi radikaaleihin toimenpiteisiin mainittujen ongelmien ratkaisemiseksi;
33. katsoo, että rajavalvonta-asemien perustamisen puutteellisuus on huolestuttavaa, ja että nämä puutteet on korjattava nopeasti;

## Unkari

34. on hyvin huolissaan siitä, että maksuviranomaista ja yhdistettyä hallinnointi- ja valvontajärjestelmää ei oteta käyttöön ajoissa, mikä voi tehdä osittain tai kokonaan mahdottomaksi sen, että Tšekin tasavalta voisi saada tukea EU:n maatalousbudjetista; kehottaa komissiota antamaan Unkarille kaikkea tarvittavaa apua kaikkien järjestelyongelmien ratkaisemiseen ja erityisesti tietotekniikkajärjestelmien perustamiseen ja käyttöönottoon;
35. pitää erityisen valitettavana sitä, että Unkari ei ole siirtänyt ruokaturvallisuutta koskevaa yhteisön säännöstöä (*acquis communautaire*) täydellisesti kansalliseen lainsäädäntönsä; katsoo erityisesti, että eläinlääkinnän valvonnan puutteellisuus ja valvonnan puutteellisuus kolmansien maiden rajoilla ovat erityisen huolestuttavia ongelmia, jotka on korjattava nopeasti,
36. kehottaa Unkaria pikimmiten esittämään maaseutuohjelmaa koskevan ehdotuksen ja selventämään vastuun jakamista ja koordinointia muiden toimien osalta; kehottaa komissiota lisäämään Unkarille annettavaa tukea, jotta Unkari voi täyttää yhteisön säännöstön (*acquis communautaire*) vaatimukset;

## Puola

37. on erityisen huolissaan maatalouden neuvottelulukuun sisältyvistä tärkeistä aloista, joiden osalta yhteisön säännöstön (*acquis communautaire*) täytäntöönpano on edelleen niin puutteellista, että se saattaa antaa syyn tuntee vakavaa huolta siitä, haluaako Puola todella olla valmiina liittymiseen mennessä;
38. huomauttaa, että ongelmat koskevat maksuviranomaista, yhdistettyä hallinnointi- ja valvontajärjestelmää, tarttuvia spongiformisia enkefalopatioita (TSE), eläinperäisiä sivutuotteita ja eräitä muita kasviterveyteen ja eläinten terveyteen liittyviä aloja;

39. korostaa Puolan asemaa ylivoimaisesti suurimpana uutena jäsenvaltiona ja siitä johtuvaa Puolan suurta merkitystä koko laajentumisen kannalta; katsoo, että jos Puola liittyy jäseneksi puutteelliselta pohjalta, tämä saattaa vaikuttaa erittäin vahingollisesti jokaiseen laajentuneen unionin 25:een jäsenvaltioon;
40. kehottaa Puolan viranomaisia ja Puolan hallitusta ryhtymään ylimääräisiin toimenpiteisiin monien ja vakavien ongelmien ratkaisemiseksi; vaatii, että komissio ottaa mahdollisimman nopeasti käyttöön erityisen strategian, jonka tarkoituksen on auttaa Puolaa ratkaisemaan jäljellä olevat ongelmat;
41. pitää myönteisenä, että Puola pystyy lisäponnistelujensa ansiosta panemaan maaseutuohjelmansa täytäntöön 1. tammikuuta 2004 alkaen; korostaa, koska Puolalla on uusien jäsenvaltioiden suurin maataloussektori, että Puolan kannalta on erityisen tärkeää, että sillä on alusta alkaen käytössä maaseudun työpaikkojen monipuolistamista ja maatalouden ympäristöystävällistä suuntausta koskevat toimenpiteet;

### **Slovenia**

42. pitää erityisen myönteisenä sitä, että Slovenia on monien maatalouden neuvottelulukuun sisältyvien alojen osalta täysin valmis EU:n jäsenyyteen; toteaa, että Slovenia näyttää pystyvän panemaan yhteisön säännösten (*acquis communautaire*) kokonaisuudessaan täytäntöön ennen jäseneksi liittymistä;

### **Slovakia**

43. toteaa, että Slovakia ei ole vielä perustanut maksuviranomaista eikä yhdistettyä hallinnointi- ja valvontajärjestelmää; varoittaa, että nämä puutteet saattavat vaikuttaa kielteisesti Slovakian kykyyn osallistua täydellisesti EU:n yhteiseen maatalouspolitiikkaan jäsenyyden alusta alkaen;
44. pitää valitettavana sitä, että Slovakia ei ole pannut täytäntöön eläviä eläimiä ja eläinperäisiä tuotteita koskevaan yhteisön lainsäädäntöä; on huolissaan ruokaturvallisuuden puutteellisuudesta elintarviketeollisuuden osalta ja kehottaa Slovakian viranomaisia varmistamaan, että elintarviketeollisuus mukautuu nopeasti voimassa oleviin EU:n asetuksiin ja normeihin.

26. tammikuuta 2004

## **ALUEPOLITIikka-, LIIKENNE- JA MATKAILUVALIOKUNNAN LAUSUNTO**

ulkoasioiden, ihmisoikeuksien sekä yhteisen turvallisuuden ja puolustuspolitiikan valiokunnalle

Euroopan komission kattavasta seurantakertomuksesta Tšekin, Viron, Kyproksen, Latvian, Liettuan, Unkarin, Maltaan, Puolan, Slovenian ja Slovakian valmiudesta liittyä Euroopan unioniin  
(KOM(2003) 675 – C5-0532/2003 – 2003/2201(INI))

Valmistelija: Brigitte Wenzel-Perillo

### **ASIAN KÄSITTELY**

Aluepolitiikka-, liikenne- ja matkailuvaliokunta nimitti kokouksessaan 25. marraskuuta 2003 valmistelijaksi Brigitte Wenzel-Perillon.

Valiokunta käsitteli lausuntoluonnosta kokouksessaan 20.–21. tammikuuta 2004.

Viimeksi mainitussa kokouksessa se hyväksyi jäljempänä esitetyt tarkistukset äänin 42 puolesta, 1 vastaan ja 3 tyhjää.

Äänestyksessä olivat läsnä seuraavat jäsenet: Paolo Costa (puheenjohtaja), Rijk van Dam (varapuheenjohtaja), Gilles Savary (varapuheenjohtaja), Helmuth Markov (varapuheenjohtaja), Brigitte Wenzel-Perillo (valmistelija), Sylviane H. Ainardi, Pedro Aparicio Sánchez (Danielle Darrasin puolesta), Rolf Berend, Graham H. Booth (Alain Esclopén puolesta), Philip Charles Bradbourn, Felipe Camisón Asensio, Luigi Cocilovo, Christine de Veyrac, Jan Dhaene, Den Dover (James Nicholsonin puolesta), Jacqueline Foster, Mathieu J.H. Grosch, Konstantinos Hatzidakis, Ewa Hedkvist Petersen, Juan de Dios Izquierdo Collado, Georg Jarzembowski, Constanze Angela Krehl (Garrelt Duinin puolesta), Dieter-Lebrecht Koch, Ioannis Koukiadis (John Humen puolesta työjärjestyksen 153 artiklan 2 kohdan mukaisesti), Giorgio Lisi, Sérgio Marques, Emmanouil Mastorakis, Erik Meijer, Rosa Miguélez Ramos, Bill Miller (Giovanni Claudio Favan puolesta), Enrique Monsonís Domingo, Francesco Musotto, Josu Ortuondo Larrea, Peter Pex, Wilhelm Ernst Piecyk, Samuli Pohjamo, Alonso José Puerta, Reinhard Rack, Carlos Ripoll y Martínez de Bedoya, Dana Rosemary Scallon, Ingo Schmitt, Elisabeth Schroedter (Nelly Maesin puolesta), Brian Simpson, Renate Sommer, Ulrich Stockmann ja Herman Vermeer.



## EHDOTUKSET

Aluepolitiikka-, liikenne- ja matkailuvaliokunta pyytää asiasta vastaavaa ulkoasioiden, ihmisoikeuksien sekä yhteisen turvallisuuden ja puolustuspolitiikan valiokuntaa sisällyttämään seuraavat ehdotukset päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

### **Aluepolitiikka ja rakennerahastot**

1. pitää myönteisenä, että ehdokasvaltioiden tulisi pystyä soveltamaan yhteisön säännöstöä aluepolitiikan sekä rakennepolitiikan välineiden koordinoinnin osalta alueellisessa organisoinnissa ja ohjelmasuunnittelussa unioniin liittymisestään lähtien;
2. pahoittelee kuitenkin, että kaikissa kymmenessä ehdokasvaltiossa tarvitaan vielä entistä tehokkaampia toimia aluepolitiikkaa, rakennepolitiikan välineiden koordinointia, institutionaalisia rakenteita ja etenkin taloushallintoa ja varainhoidon valvontaa koskevaan lainsäädännölliseen kehykseen liittyvien liittymisvalmistelujen saattamiseksi päätökseen;
3. kehottaa komissiota valvomaan, että sen tulevaisuissa 25 jäsenvaltion aluepolitiikkaa koskevissa ehdotuksissa otetaan erityisesti huomioon aluepolitiikan ja kestävän liikkuvuuden politiikan välisen johdonmukaisuuden vahvistaminen, jotta 10 uuden jäsenvaltion tämänhetkinen liikennemuotojen jakautuma huomioon ottaen voitaisiin välttää suurimittaiset siirtymät vesi- ja rautatieliikenteestä tieliikenteeseen;

### **Liikennepolitiikka**

4. panee tyytyväisenä merkille, että useimmat ehdokasvaltiot pystyvät soveltamaan yhteisön säännöstöä useimpien liikennemuotojen aloilla unioniin liittymisestään lähtien;
5. toteaa kuitenkin, että Viron, Kyproksen ja Latvian tulee ryhtyä lisätoimiin lentoliikenteen alalla pystyäkseen soveltamaan etenkin lentoturvallisuuteen liittyvää yhteisön säännöstöä unioniin liittymisestään lähtien, että Kyproksen ja Slovakian tieliikenteessä tarvitaan samanlaisia lisätoimia ja että sama koskee myös Unkarin rautatieliikennettä ja Viron ja Puolan merenkulkualaa;
6. on huolissaan siitä, että Puolan rautatiealalla toteutetaan vain vähän toimia maan tiheän verkon säilyttämiseksi ja parantamiseksi, ja korostaa, että liikennemuotojen käytön muutos ennen vuotta 2010 on yksi EU:n liikennepolitiikan tavoitteista (katso komission valkoinen kirja);
7. ilmaisee pettymyksensä siitä, että Tšekin, Puolan ja Unkarin tieliikenteen alalla ja etenkin tieliikenteeseen liittyvissä sosiaalisissa ja teknisissä sekä turvallisuus- ja ympäristönormeihin liittyvissä seikoissa ei ole tapahtunut edistystä, ja toteaa, että Tšekissä on ryhdyttävä määrätietoisiin toimiin maan lainsäädännön mukauttamiseksi yhteisön säännöstöön unioniin liittymiseen mennessä;

8. on huolissaan merenkulkualan tilanteesta Kyproksessa ja Maltassa ja toteaa, että näissä maissa on välittömästi ryhdyttävä huomattaviin toimenpiteisiin etenkin meriturvallisuuden alalla ja mukavuuslipputilanteeseen liittyen, jotta vaikeudet ehdittäisiin voittaa ennen unioniin liittymistä.

22. tammikuuta 2004

## **NAISTEN OIKEUKSIEN JA TASA-ARVOASIOIDEN VALIOKUNNAN LAUSUNTO**

ulkoasioiden, ihmisoikeuksien sekä yhteisen turvallisuuden ja puolustuspolitiikan valiokunnalle

Euroopan komission kattavasta seurantakertomuksesta Tšekin, Viron, Kyproksen, Latvian, Liettuan, Unkarin, Maltaan, Puolan, Slovenian ja Slovakian valmiudesta liittyä Euroopan unioniin  
(KOM(2003) 675 – C5-0532/2003 – 2003/2201(INI))

Valmistelija: Lone Dybkjær

### **ASIAN KÄSITTELY**

Naisten oikeuksien ja tasa-arvoasioiden valiokunta nimitti kokouksessaan 4. marraskuuta 2003 valmistelijaksi Lone Dybkjærin.

Valiokunta käsitteli lausuntoluonnosta kokouksissaan 4. joulukuuta 2003 ja 20. tammikuuta 2004.

Viimeksi mainitussa kokouksessa se hyväksyi jäljempänä esitetyt tarkistukset yksimielisesti.

Äänestyksessä olivat läsnä seuraavat jäsenet: Anna Karamanou (puheenjohtaja), Marianne Eriksson (varapuheenjohtaja), Lone Dybkjær (valmistelija), Uma Aaltonen, Regina Bastos, Lissy Gröner, Mary Honeyball, Christa Kläß, Rodi Kratsa-Tsagaropoulou, Astrid Lulling, Thomas Mann, Maria Martens, Elizabeth Montfort (Robert Goodwillin puolesta työjärjestyksen 153 artiklan 2 kohdan mukaisesti), Christa Prets, Amalia Sartori, Olle Schmidt (Johanna L.A. Boogerd-Quaakin puolesta), Patsy Sörensen, Joke Swiebel ja Elena Valenciano Martínez-Orozco.

## EHDOTUKSET

Naisten oikeuksien ja tasa-arvoasioiden valiokunta pyytää asiasta vastaavaa ulkoasioiden, ihmisoikeuksien sekä yhteisen turvallisuuden ja puolustuspolitiikan valiokuntaa sisällyttämään seuraavat ehdotukset päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

1. korostaa, että Euroopan parlamentti on jatkuvasti korostanut ja tukee edelleen käsitystä, että sukupuolten tasa-arvokysymyksiä koskevan yhteisön säännösten hyväksyminen on ensiarvoisen tärkeä edellytys jäseneksi liittymiselle, koska kyseessä on ihmisoikeusasia ja koska toimielinten vahvistaminen tai institutionaalisen ja hallinnollisen kapasiteetin lujittaminen tällä alalla on elintärkeä ennakkoehto yhteisön säännösten täysimääräiselle täytäntöönpanolle;
2. muistuttaa komissiota ja jäseneksi liittyviä maita, että sukupuolten tasa-arvoisuus on yksi Euroopan unionin arvoista, joita jäsenvaltioiden on kunnioitettava, ja että miesten ja naisten välinen tasa-arvo ja sukupuolinäkökohtien sisällyttäminen kaikkeen poliittiseen toimintaan ovat unionin selkeitä tavoitteita;
3. antaa arvoa sille, että lähes kaikissa jäseneksi liittyvissä valtioissa on edistytty tasa-arvokysymyksiä koskevan yhteisön säännösten siirtämisessä osaksi kansallista lainsäädäntöä, ja eräissä valtioissa on saavutettu huimaavaa edistystä varsin lyhyessä ajassa;
4. antaa erityistä arvoa sille, että toukokuussa 2003 Unkarissa on nimitetty salkuton ministeri, joka vastaa tasa-arvoasioista; antaa arvoa myös Slovenialle, jossa on perustettu erityinen täytäntöönpanojärjestelmä naisten ja miesten syrjivää kohtelua koskevien tapausten käsittelylle ja tasa-arvoviraston lausunnoille; antaa lopuksi arvoa Latvian päätökselle perustaa tasa-arvoneuvosto ja rohkaisee kaikkia muita jäseneksi liittyviä valtioita ja jäsenvaltioita, joissa tällaisia mekanismeja ei vielä ole, seuraamaan tarvittaessa näiden kolmen maan esimerkkiä;
5. panee tyytyväisenä merkille, että Viron hallitus hyväksyi vihdoin 8. tammikuuta sukupuolten tasa-arvoa koskevan uuden lakiluonnoksen ja välitti sen parlamentin käsiteltäväksi; on kuitenkin hyvin huolestunut luonnoksen myöhäisestä käsittelystä ja muistuttaa Viron hallitusta ja parlamenttia, että tasa-arvolainsäädännön käsittelyä ja siirtämistä osaksi kansallista lainsäädäntöä on nopeutettava huomattavasti; pyytää komissiota varmistamaan, että Viro nopeuttaa yhteisön tasa-arvosäännösten siirtämistä osaksi kansallista lainsäädäntöä, ja huolehtimaan pakotteiden määräämisestä, jos tätä pyyntöä ei noudateta tehokkaasti;
6. on huolestunut, että useissa ehdokasvaltioissa naisten työttömyysluvut ovat edelleen miesten työttömyyslukuja selvästi suuremmat ja että nuorten työllisyys on vakava ongelma useimmissa näistä maista, eli työttömyysaste on kaksi kertaa niin suuri kuin keskimäärin;

7. on huolestunut siitä, että yksikään kymmenestä jäseneksi liittyvästä valtiosta ei ole vielä täysin sisällyttänyt syrjinnänvastaista säännöstöä osaksi kansallista lainsäädäntöään ja että yksikään ei ole vielä perustanut yhteisön säännösten edellyttämää tasa-arvoelintä; toteaa, että eräät valtiot, kuten Slovenia ja Liettua, ovat edistyneet huomattavasti, kun taas toiset, kuten Unkari, Tšekki ja Slovakia, ovat edelleen suurissa vaikeuksissa romanivähemmistön syrjinnän suhteen, ja Latviassa on vaikeuksia venäläisvähemmistön todellisen integroinnin suhteen; korostaa, että syrjinnänvastaisuuden ja vähemmistöjen integroinnin kannalta on ratkaisevan tärkeää analysoida myös sukupuolinäkökohtia; ilmaisee tässä suhteessa huolestumisensa siitä, että Malta ei ole vielä täysin sisällyttänyt kansalliseen lainsäädäntönsä direktiiviä tasa-arvoisesta kohtelusta työelämässä, ja vaatii, että asia korjataan ennen jäseneksi liittymistä;
8. korostaa, että liittymisen tavoitteena ei saa olla yksinomaan mahdollisuus nauttia yhtenäismarkkinoiden eduista, vaan on ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin naisten osallistumisen lisäämiseksi työmarkkinoilla, mikä on naisten yhteiskunnallisen ja taloudellisen riippumattomuuden saavuttamisen kannalta välttämätön edellytys;
9. on syvästi huolissaan naisten edustuksen uhkaavasta vähenemisestä seuraavien Euroopan parlamentin vaalien yhteydessä, koska naisten poliittinen edustus ehdokasvaltioissa on erittäin alhainen; vaatii siksi, että komissio ja ehdokasvaltiot tukevat taloudellisesti ehdokasvaltioiden kansalaisjärjestöjä, jotta ne voivat perustaa ohjelmia naisehdokkaiden valmistelemiseksi ja kouluttamiseksi Euroopan parlamentin vaaleihin kesäkuussa 2004, kun otetaan huomioon Syrakusassa pidetyn, naisten osallistumista päätöksentekoon käsitelleen ministerikokouksen päätelmät, joissa edellytetään naisten vähintään 30 prosentin osuutta Euroopan parlamentin vaalien ehdokasluetteloissa; kehottaa kaikkien jäsenvaltioiden poliittisia puolueita ottamaan käyttöön naisia suosivia järjestelmiä edistämään naisten ja miesten tasapainoista edustusta ja arvioimaan uudelleen puoluerakenteitaan sukupuolisen syrjinnän suorien ja epäsuorien muotojen välttämiseksi; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita tukemaan taloudellisesti naisjärjestöjä, jotka järjestävät tiedotuskampanjoita, joilla edistetään naisten poliittista osallistumista seuraavissa Euroopan parlamentin vaaleissa.